



**HRVATSKA KOMORA INŽENJERA  
TEHNOLOGIJE PROMETA I TRANSPORTA**

## ***SAŽETAK LEGISLATIVE ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA HKITPIT***

**Strukovni razred inženjera pomorskog prometa i inženjera prometa  
na plovnim putovima unutarnjih voda**

**Rijeka, rujan 2010.**

## **I. Pomorski promet**

<b>1. Legislativa organizacije prometa</b>	<b>5</b>
1.1. Pomorski zakonik, NN br. 181/04., 76/07 i 146/08.	5
1.2. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama – NN br. 158/03, 141/06 i 38/09.	7
1.3. Zakon o obalnoj straži Republike Hrvatske – NN br. 109/07.	8
1.4. Zakon o otocima – NN br. 34/99., 149/99., 32/02., i 33/06.	9
1.5. Zakon o hidrografskoj djelatnosti – NN br. 68/98., 110/98., i 163/03.	10
1.6. Zakon o Hrvatskom registru brodova – NN br. 81/96.	11
1.7. Zakon o Plovputu – NN br. 73/97.	13
1.8. Zakon o vodama - NN br. 107/95., 150/05.	14
1.9. Pravilnik o oznakama i načinu označavanja na plovnim putovima u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske - NN br. 50/07.	15
1.10. Zakon o kombiniranom prometu, NN br. 124/09.	16
<b>2. Legislativa sigurnosti prometa</b>	<b>17</b>
2.1. Zakon o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka, NN br. 124/09	17
2.2. Pravilnik o obavljanju inspekcijskog nadzora sigurnosti plovidbe, NN br. 127/05, 38/08.	18
2.3. Nacionalni plan traganja i spašavanja ljudskih života na moru, NN br. 164/98	19
2.4. Međunarodna konvencija o traganju i spašavanju na moru, 1979., NN-MU, br. 1/96.	20
2.5. SOLAS - Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru, 1974, NN-MU br. 01/92.	22
2.6. Pravilnik o izbjegavanju sudara na moru, NN br. 17/96.	26
2.7. Pravilnik o pomorskoj opremi, NN. br. 3/08.	28
2.8. Pravilnik o mjestima zakloništa, NN br. 3/08	29
2.9. Pravilnik o istraživanju pomorskih nesreća, NN br. 9/07.	31
2.10. Naredba o ustanovljenju zabranjenih zona u unutrašnjim morskim	32

	vodama Republike Hrvatske, NN br. 66/94.	
2.11.	Pravilnik o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanja i iskrcavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama, te načinu sprječavanja širenja isteklih ulja u lukama, NN br. 51/05.	33
<b>3.</b>	<b>Specifična legislativa strukovnog razreda</b>	<b>38</b>
3.1.	Pravilnik o pomorskom peljarenju – NN br. 17/95., 39/08.	38
3.2.	Pravilnik o obavljanju podvodnih aktivnosti – NN br. 47/99, 23/03, 28/03, 52/03, 58/03.	39
3.3.	Naredba o kategorijama plovidbe pomorskih brodova – NN br. 46/06, 48/08.	40
3.4.	Pravilnik o upravljanju i nadzoru vodenog balasta, NN br. 55/07.	41
3.5.	Pravilnik o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora republike Hrvatske, te granicama plovidbe brodova i brodica izvan luke – NN br. 90/05., 10/08., i 155/08.	43
3.6.	Uredba o uvjetima kojima moraju udovoljavati luke - NN br. 110/04.	44
<b>II.</b>	<b>Promet na plovnim putovima unutarnjih voda</b>	<b>46</b>
<b>1.</b>	<b>Legislativa organizacije prometa</b>	<b>46</b>
1.1.	Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda, NN br. 109/07 i 132/07.	46
1.2.	Uredba o pristaništima unutarnjih voda, NN br. 134/08.	51
1.3.	Pravilnik o zvanjima i stručnoj osposobljenosti brodaraca, NN br. 73/09.	53
1.4.	Pravilnik o riječnim informacijskim servisima, NN br. 99/08.	54
1.5.	Pravilnik o tehničkom nadzornom tijelu za certifikaciju plovila u unutarnjoj plovidbi, NN br. 99/08.	55
1.6.	Pravilnik o tehničkom održavanju vodnih putova, NN br. 62/09.	56
1.7.	Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti komercijalnog prijevoza unutarnjim vodnim putovima, NN br. 38/08.	57
1.8.	Pravilnik o razvrstavanju i otvaranju plovnih putova na unutarnjim vodama, NN br. 9/06.	58

<b>2. Legislativa sigurnosti prometa</b>	<b>59</b>
2.1. Pravilnik o inspekciji sigurnosti unutarnje plovidbe, NN br. 80/00.	59
2.2. Pravilnik o ispitivanju nesreća brodova na unutarnjim vodama, NN br. 56/00.	60
2.3. Pravilnik o prijevozu opasnih tvari unutarnjim vodama, NN br. 106/08.	61
2.4. Konvencija o režimu plovidbe na Dunavu, NN – MU br. 13/98 i 18/98.	62
2.5. Pravilnik o plovidbi na unutarnjim vodama, NN br. 138/08., 8/10., 74/10.	64
2.6. Uredba o tehničko-tehnološkim uvjetima za luke i uvjetima sigurnosti plovidbe u lukama i pristaništima unutarnjih voda, NN br. 32/09.	65
2.7. Uredba o određivanju mjerila plovnih putova za utvrđivanje plovnosti na državnim vodnim putovima, NN br. 28/09.	66
<b>3. Specifična legislativa strukovnog razreda</b>	<b>67</b>
3.1. Pravilnik o čamcima, NN br. 38/06. i 91/06.	67
3.2. Pravilnik o ispravama i knjigama plovila unutarnje plovidbe, NN br. 150/08.	68
3.3. AGN – Europski ugovor o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značaja, NN - MU 16/98.	69
3.4. Strategija razvitka riječnog prometa u RH (2008 – 2018), NN br. 65/08.	70
3.5. Uredba o upravljanju i vođenju poslova lučkih uprava unutarnjih voda, NN br. 100/08.	71
3.6. Uredba o upravljanju i vođenju poslova Agencije za vodne putove, NN br. 58/08.	72
3.7. Okvirni sporazum o slivu rijeke Save, NN – MU br. 14/03.	73

## **POSEBNI DIO STRUČNOG ISPITA**

### **Strukovni razred inženjera pomorskog prometa i inženjera prometa na plovnim putovima unutarnjih voda**

#### **I. Pomorski promet**

##### **1. LEGISLATIVA ORGANIZACIJE PROMETA**

###### **1.1. Pomorski zakonik - NN br. 181/04., 76/07. i 146/08.**

Odredbama ovog Zakonika uređuju se morski i podmorski prostori Republike Hrvatske, pravni odnosi u njima, sigurnost plovidbe u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, zaštita i očuvanje prirodnih morskih bogatstava i morskog okoliša, osnovni materijalnopravni odnosi u pogledu plovnih objekata, ugovorni i drugi obvezni odnosi koji se odnose na brodove, upise plovnih objekata, ograničenje brodareve odgovornosti, te ovrha i osiguranja na brodovima.

Odredbe Pomorskog zakonika primjenjivat će se također i na plovne objekte koji se nalaze ili plove unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske, pod uvjetom da samim Zakonikom nije drugačije određeno.

###### **SADRŽAJ**

Dio prvi – Opće odredbe

Dio drugi – Morski i podmorski prostori Republike Hrvatske

Dio treći – Sigurnost plovidbe

Dio četvrti – Državna pripadnost, identifikacija, upis i brisanje broda

Dio peti – Stvarna prava

Dio šesti - Brodar

Dio sedmi - Ugovori

Dio osmi – Pomorske nesreće

Dio deveti – Ovrha i osiguranje na brodu i teretu

Dio deseti – O mjerodavnom pravu i o nadležnosti sudova Republike Hrvatske

Dio jedanaesti – Pomorski prekršaji

Dio dvanaesti – Ovlaštenja, prijelazne i završne odredbe

###### **Napomene i komentari:**

Od brojnih instituta i pravila koji svoje mjesto nalaze u Pomorskom zakoniku posebnu važnost imaju oni sadržani u Dijelu prvom i Dijelu trećem.

Dio prvi u kojem se nalaze opće odredbe značajan je jer sadrži definicije. Upoznavanje s definicijama koje se dalje koriste kroz cijeli zakonski tekst omogućava svakom onom tko se poziva na Pomorski zakonik lakše razumijevanje često puta složenih zakonskih rješenja. Tako

imamo definiciju npr. pomorske plovidbe, priznate organizacije, ovlaštenog tijela, posebno pravo vučenja.

Osim definicija, u ovom dijelu nalaze se i odredbe kojima se definira polje primjene Pomorskog zakonika.

Za potrebe projektiranja luka ili terminala posebno su bitne odredbe sadržane u Trećem dijelu koji nosi naslov Sigurnost plovidbe. Dio treći dalje se dijeli na devet glava: Glava I. Zajedničke odredbe, Glava II. Plovni putovi, Glava III. Luke, Glava IV. Plovidba i peljarenje, Glava V. Brod, Glava VI. Plutajući objekt i nepomični odobalni objekt, Glava VII. Brodica i jahta, Glava VIII. Posada broda, Glava IX. Inspekcijski nadzor pri čemu valja istaknuti kako pojedine odredbe i rješenja sadržana u navedenom dijelu nemaju jednaku težinu i važnost u kontekstu poslovanja inženjera pomorskog prometa.

Na ovom mjestu početno treba istaknuti temeljnu odredbu kojom se definira sam pojam sigurnosti plovidbe, a koja je sadržana u članku 47. Pomorskog zakonika:

*"Sigurnost plovidbe uređena ovim Zakonikom odnosi se:*

- 1. na osnovne uvjete kojima moraju odgovarati: plovni putovi u unutarnjim morskim vodama i u teritorijalnom moru Republike Hrvatske, luke, pomorski objekti hrvatske državne pripadnosti kao i plovni objekti koji plove unutarnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Republike Hrvatske, posada na pomorskim objektima, plovidba i peljarenje na moru,*
- 2. na nadzor nad provođenjem odredaba ovoga dijela Zakonika."*

Od važnijih odredbi kojima se reguliraju pojedina pitanja izdvajamo sljedeće:

- čl. 50. i čl. 54. - sadrže odredbe o uvjetima pod kojima se mogu obavljati poslovi na plovnom putu.
- čl. 56. – bitan je jer propisuje obvezu za sve fizičke i pravne osobe koje koriste luku da se pridržavaju ili udovoljavaju pravilima o redu u lukama u pogledu sigurnosti plovidbe, zaštite ljudskih života te zaštite mora od onečišćenja. Drugim riječima, za slučaj da inženjeri tehnologije prometa i transporta obavljaju poslove unutar lučkog područja, trebaju voditi računa i o pravilima o redu u luci koja su detaljno propisana internim pravilnikom o redu u luci, a koji je donijet temeljem državnog pravilnika.
- Kada se radi o poslovima vezanim za postavljanje nepomičnih odobalnih i plutajućih objekata koji se postavljaju u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, bitne su odredbe sadržane u Glavi VI. PZ-a – *Plutajući objekt i nepomični odobalni objekt.*
- Čl. 113. – sadrži odredbu kojom se propisuje što sve fizička ili pravna osoba koja namjerava započeti gradnju brodice ili jahte, a posebno je važan dio koji se odnosi na brodice za gospodarske i javne svrhe i jahte duljine veće od 24 m, mora pribaviti.

## **1.2. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama – NN br. 158/03, 141/06 i 38/09.**

Ovim se Zakonom uređuje pravni status pomorskog dobra, utvrđivanje njegovih granica, upravljanje i zaštita pomorskog dobra, upotreba i korištenje, razvrstaj morskih luka, lučko područje, osnivanje lučkih uprava, lučke djelatnosti i njihovo obavljanje, gradnja i korištenje lučke nadgradnje i podgradnje, te bitna pitanja o redu u morskim lukama.

Na zaštitu morske obale i mora od onečišćenja, osim onečišćenja s plovnih i plutajućih objekata, primjenjuju se propisi o vodama i propisi o zaštiti okoliša.

### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Pomorsko dobro
- III. Luke
- IV. Red na pomorskom dobru
- V. Upravni i inspekcijski nadzor
- VI. Prekršaji
- VII. Prijelazne i završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

Posebno je važan Dio IV. Red na pomorskom dobru.

### **1.3. Zakon o obalnoj straži Republike Hrvatske – NN br. 109/07.**

U listopadu 2007. godine, Hrvatski sabor donio je, napokon, Zakon o Obalnoj straži Republike Hrvatske kojim se utvrđuje njezina organizacija i djelokrug rada kao i njene ovlasti, poslovi i zadaci (čl.1., st.1.). Zakon je stupio na snagu 01. studenog 2007. godine. Prema ovom Zakonu, u temeljne poslove i zadaće Obalne straže spadaju zaštita suverenih prava i provedba jurisdikcije Republike Hrvatske u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu, epikontinentskom pojasu i otvorenom moru, dok će u području unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora pružati potporu drugim nadležnim tijelima državne uprave u provođenju zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti u skladu s odredbama ovog Zakona.

U teritorijalnom moru i unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske Obalna straža pruža potporu drugim nadležnim tijelima državne uprave u provođenju zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Pod pojmom pružanja potpore u smislu odredbi ovoga Zakona podrazumijeva se obavljanje poslova Obalne straže definiranih ovim Zakonom kroz zajednički rad nadležnih tijela državne uprave u skladu s odredbama ovoga Zakona. Odredbama ovoga Zakona ne ograničavaju se djelatnosti, ovlasti i odgovornosti drugih tijela nadležnih za nadzor, zaštitu i ostvarivanje prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Temeljem Zakona o Obalnoj straži propisana je obveza donošenja velikog broja uredbi i pravilnika koji detaljnije reguliraju organizaciju i djelokrug rada Obalne straže, od kojih je, iako u zakašnjenju, veći broj donesen.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Organizacija obalne straže
- III. Zaštita suverenosti, suverenih prava i jurisdikcije Republike Hrvatske  
Suzbijanje i sprječavanje organiziranog međunarodnog kriminala i širenja oružja za masovno uništenje
- IV. Suzbijanje piratstva i drugih oblika korištenja otvorenog mora u nemiroljubive svrhe
- V. Sigurnost plovidbe
- VI. Traganje i spašavanje
- VII. Zaštita morskog okoliša, prirode i kulturne baštine
- VIII. Nadzor morskog ribarstva
- IX. Financiranje
- X. Završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**



#### **1.4. Zakon o otocima – NN br. 34/99., 149/99., 32/02., i 33/06.**

Otoci kao hrvatsko prirodno bogatstvo, te nekretnine na otocima osobitog nacionalnog, povijesnog, gospodarskog i ekološkog značenja, od interesa su za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu.

Ovaj Zakon temelji se na načelima Nacionalnog programa razvitka otoka i njime se uređuje upravljanje otočnim razvitkom na državnoj i županijskoj razini te na razini gradova, odnosno općina.

Za otoke i otočne skupine koji čine jedinstvene prostorno-gospodarske cjeline prema ovome Zakonu donose se programi održivog razvitka otoka, odnosno otočnih skupina kojima se popisuju vrednuju ukupna prirodna i izgrađena bogatstva otoka, odnosno otočnih skupina, a osobito nekorišteno poljoprivredno zemljište i zgrade te se određuje način njihovog čuvanja, odnosno potpunog i održivog korištenja u skladu s načelima i odrednicama Nacionalnog programa razvitka otoka. Za sva ona pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se opći propisi.

#### **SADRŽAJ**

- I. Temeljne odredbe
- II. Održivi razvitak otoka
- III. Prometno povezivanje otoka
- IV. Lov i mali ribolov
- V. Gospodarski razvitak otoka i državne poticajne mjere
- VI. Državni programi razvitka otoka
- VII. Ostale državne poticajne mjere
- VIII. Otočno vijeće
- IX. Izvješćivanje hrvatskoga državnog sabora o učincima provedbe zakona
- X. Nadzor
- XI. Kaznene odredbe
- XII. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

- Čl. 8. st. 1. izmijenjen čl. 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otocima iz 2006.
- Čl. 27. st. 1. kako je izmijenjen čl. 17. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otocima iz 2006. godine.

### **1.5. Zakon o hidrografskoj djelatnosti – NN br. 68/98., 110/98., i 163/03.**

Ovim se Zakonom uređuje sadržaj hidrografske djelatnosti, uvjeti i način obavljanja te djelatnosti, te se osniva pravna osoba za obavljanje hidrografske djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku. Hidrografska djelatnost obuhvaća hidrografsku izmjeru mora, geodetska i druga snimanja objekata u priobalju, mora, morskog dna i podmorja; marinsku geodeziju; oceanologiju (registriranje kolebanja razine mora, površinskih valova, struja mora, termohalinskih parametara), geologiju i geofiziku mora i zaštitu okoliša u dijelovima mora u kojima Republika Hrvatska ima suverenost ili ostvaruje suverena prava; obradu podataka prikupljenih izmjerom, snimanjem i istraživanjem i objavu tih podataka, a sve u cilju hidrografsko-navigacijskog osiguranja plovidbe morem.

Geodetski poslovi u hidrografskoj djelatnosti obavljaju se u skladu s propisima o geodetskoj izmjeri.

#### **SADRŽAJ**

- I. Temeljne odredbe
- II. Obavljanje hidrografske djelatnosti
- III. Hrvatski hidrografski institut
- IV. Nadzor
- V. Kaznene odredbe
- VI. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

## **1.6. Zakon o Hrvatskom registru brodova – NN br. 81/96.**

Ovim Zakonom javno poduzeće Hrvatski registar brodova d.o.o. Split postaje javna ustanova s nazivom Hrvatski registar brodova koja obavlja poslove od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Djelatnost Hrvatskog registra brodova kao javne ustanove definirana je st. 2. čl. 1. u kojem stoji da njegovu djelatnost čini društvena skrb u svezi sa zaštitom života i imovine na moru i unutarnjim plovnim putovima te zaštitom morskog okoliša i unutarnjih plovnih putova. Osim poslova koje je ovlašten obavljati Hrvatski registar brodova, Zakonom su definirana i tijela HRB, a to su Upravno vijeće i ravnatelj, te njihove ovlasti i obveze.

Među poslove HRB ubrajaju se i poslovi donošenja tehničkih pravila kojima se propisuju najviše praktično provedive međunarodno prihvaćene tehničke norme – čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona o HRB-u. Dvije temeljne grupe pravila čine: a) pravila za klasifikaciju brodova i b) pravila za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova.

### **SADRŽAJ**

A) Pravila za klasifikaciju brodova dijele se na:

Dio 1. Opći propisi

Dio 2. Trup

Dio 3. Oprema trupa

Dio 4. Stabilitet

Dio 5. Pregrađivanje

Dio 7. Strojni uređaj

Dio 8. Cjevovodi

Dio 9. Strojevi

Dio 10. Kotlovi, izmjenjivači topline i posude pod tlakom

Dio 11. Rashladni uređaj

Dio 12. Električna oprema

Dio. 13. Automatizacija

Dio. 17. Protupožarna zaštita

Dio. 24. Nemetalni materijali

Dio. 25. Metalni materijali

Dio. 26. Zavarivanje

Dio 27. Tankeri

Dio. 28. Brzi brodovi

B) Pravila za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova

Dio. 1. Opći propisi

Dio. 4. Stabilitet

Dio. 5. Pregrađivanje

Dio. 6. Nadvođe  
Dio. 14. Radiooprema  
Dio. 15. Sredstva za navigaciju  
Dio. 16. Pomagala za navigaciju  
Dio. 17. Protupožarna zaštita  
Dio. 18. Sredstva za spašavanje  
Dio. 19. Uređaj za rukovanje teretom i naprave za dizanje  
Dio. 20. Zaštita pri radu i smještaj posade  
Dio. 21. Prijevoz putnika  
Dio. 22. Sprječavanje onečišćenja  
Dio. 23. Prijevoz tereta  
Dio 30. Upravljanje sigurnošću  
Dio 31. Sigurnosna zaštita broda

Pomorska oprema

### **Napomene i komentari:**

Na temelju čl. 34. st. 1. alineja 2. Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika (NN broj 76/07) donijet je Pravilnik o priznatim organizacijama za nadzor, pregled i certifikaciju brodova (NN br. 03/08) kojim se propisuje način i postupak ovlašćivanja, uvjeti kojima moraju udovoljavati organizacije koje obavljaju nadzor, pregled i certifikaciju brodova sukladno međunarodnim konvencijama za sigurnost na moru i sprječavanje onečišćenja mora, a na načelima slobode pružanja usluga, te postupak i način suspenzije i povlačenja ovlaštenja, kao i nadzor nad radom priznatih organizacije.

Ovim Pravilnikom prenose se u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske odredbe Direktive 94/57 EZ od 22. studenog 1994. kako je izmijenjena i dopunjena Direktivama 97/58 EZ, 2001/105 EZ i 2002/84/EZ o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju nadzor i pregled brodova i za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava.

Važno je napomenuti kako veći dio odredbi ovog Pravilnika stupa na snagu tek danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Člankom 13. st. 2. Pravilnika izričito je propisano koje se odredbe primjenjuju odmah odnosno protekom propisanog roka od dana objave u Narodnim novinama.

### **1.7. Zakon o Plovputu – NN br. 73/97.**

Poduzeće Plovput p.o., Split osnovano je Uredbom o osnivanju Poduzeća "Plovput", Split ("Narodne novine", br. 3/92.). Donošenjem ovog Zakona poduzeće Plovput p.o., Split preoblikuje se u trgovačko društvo Plovput s ograničenom odgovornošću u vlasništvu Republike Hrvatske.

Društvo je osnovano radi obavljanja određenih stručno-tehničkih poslova, pri čemu je važno istaknuti da je djelatnost Društva od interesa za Republiku Hrvatsku. U djelatnosti koje obavlja Društvo ubrajamo: održavanje i uređenje plovnih putova u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, postavljanje objekata sigurnosti plovidbe na plovnim putovima u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske i osiguravanje njihovoga pravilnog rada, obavljanje poslova radijske-službe na pomorskim plovnim putovima Republike Hrvatske te obavljanje istraživanja i izrade projekata radi održavanja i uređenja plovnih putova u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru RH te ostalih poslova koje su u djelokrugu Društva.

Obzirom da Društvo čini društvo s ograničenom odgovornošću, na njega se, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, primjenjuju i propisi koji vrijede za trgovačka društva s ograničenom odgovornošću.

### **SADRŽAJ**

- I. Temeljne odredbe
- II. Tijela društva
- III. Ovlasti ministra u poslovanju društva u slučaju štrajka
- IV. Prijelazne i završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

### **1.8. Zakon o vodama - NN br. 107/95., 150/05.**

Ovim se Zakonom uređuje pravni status voda i vodnog dobra, način i uvjeti upravljanja vodama (korištenje voda, zaštita voda, uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda), način organiziranja i obavljanja poslova i zadataka kojima se ostvaruje upravljanje vodama, osnovni uvjeti za obavljanje djelatnosti vodnog gospodarstva, ovlasti i dužnosti tijela državne uprave i drugih državnih tijela, jedinica lokalne samouprave i uprave i drugih pravnih subjekata, te druga pitanja značajna za upravljanje vodama.

Ovim se Zakonom osnivaju i Hrvatske vode – pravna osoba za obavljanje poslova upravljanja vodama. Upravljanje vodama definirano je kao skup aktivnosti, odluka i mjera čija je svrha održavanje, poboljšanje i ostvarivanje jedinstva vodnog režima na određenom području, što se ostvaruje osobito osiguravanjem potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite namjene, zaštitom voda od onečišćenja, uređenjem vodotoka i drugih voda i zaštitom od štetnog djelovanja voda.

Vode su opće dobro koje zbog svojih prirodnih svojstava ne mogu biti ni u čijem vlasništvu, te imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske. Za korištenje i stjecanje prava na vodama, pored odredaba ovoga Zakona, moraju biti ispunjeni i uvjeti određeni posebnim zakonima kojima se regulira zaštita prirode, plovidba, ribarstvo, zdravstvo i dr.

#### **SADRŽAJ**

- I. Temeljne odredbe
- II. Upravljanje vodama
- III. Vodopravni akti
- IV. Koncesije na vodama i vodnom dobru
- V. organizacija upravljanja vodama
- VI. Nacionalno vijeće za vode
- VII. Nadzor i upravne mjere
- VIII. Kaznene odredbe
- IX. Prijelazne i zaključne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

**Čl. 30.** – Pravna ili fizička osoba koja prilikom rudarskih radova, iskopa tunela, drugih iskopa i bušenja tla naiđe na podzemne vode (izvorišta voda, tekuće i stajaće vode) dužna je to odmah, najkasnije u roku od 48 sati od nalaza prijaviti vodopravnom inspektoratu odnosno "Hrvatskim vodama" ili najbližoj policijski upravi koja je dužna o tome odmah izvijestiti "Hrvatske vode".

**Vodopravni akti** - vodopravni uvjeti, vodopravna suglasnost, vodopravna dozvola i dozvolbeni nalog (čl. 119. – 141.)

**Čl. 143.** – popis djelatnosti i radova za koje se traži koncesija

### **1.9. Pravilnik o oznakama i načinu označavanja na plovnim putovima u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske - NN br. 50/07.**

Da bi se osigurala potrebna razina sigurnosti plovidbe u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru RH potrebno je graditi i održavati objekte pomorske signalizacije te obavljati poslove održavanja i uređenja pomorskih plovnih putova. U plovidbi se moraju primjenjivati propisana pravila plovidbe te propisani signali i oznake koji moraju udovoljiti zahtjevima sigurne i uredne plovidbe. Oznake na plovnim putovima u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske propisane su upravo navedenim Pravilnikom.

Pravilnik određuje da se u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske plovnih putovi obilježavaju po kombiniranom lateralnom (bočnom) i kardinalnom (osnovnom) sustavu oznaka odnosno obilježavanja, te se opisuju objekti koji su podložni označavanju, te tipovi i vrste oznaka i svjetala.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Lateralni (bočni) sustav
- III. Kardinalni (osnovni sustav)
- IV. Oznaka usamljene opasnosti manjih razmjera
- V. Oznaka sigurne vode
- VI. Posebne oznake
- VII. Oznake nove opasnosti za plovidbu
- VIII. Označavanje mostova
- IX. Označavanje platformi
- X. Oznaka zabranjenog sidrišta
- XI. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

U dodatku Pravilnika dati su demonstracijski, grafički primjeri Pomorskih oznaka (IALA – Zona A), kako slijedi:

- Lateralne oznake: oznake plovnog kanala, oznake račvanja plovnog kanala;
- Kardinalne oznake;
- Oznake usamljene opasnosti;
- Oznake sigurnih voda;
- Posebne oznake
- Oznake nove opasnosti za plovidbu;
- Označavanje mostova;
- Oznaka zabranjenog sidrišta.

### **1.10. Zakon o kombiniranom prometu, NN br. 124/09.**

Ovim se Zakonom uređuju temeljni pojmovi i udaljenosti u kombiniranom prijevozu, oslobađanje od obveze plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta, oslobađanje od dozvola i kvota i oslobađanje od ograničenja prometa na cestama za sudionike kombiniranog prijevoza, kao i dokumenti koje tijekom svakog prijevoza vozač teretnog automobila u kombiniranom prijevozu mora imati.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Udaljenosti u kombiniranom prijevozu
- III. Prijevoz cestovnom dionicom kombiniranog prijevoza
- IV. Poticaj kombiniranom prijevozu
- V. Dokumenti kombiniranog prijevoza
- VI. Statistički podaci
- VII. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**



## **2. LEGISLATIVA SIGURNOSTI PROMETA**

### **2.1. Zakon o sigurnosnoj zaštiti pomorskih brodova i luka, NN br. 124/09.**

Ovim se Zakonom uređuje sigurnosna zaštita trgovačkih brodova namijenjenih pomorskoj plovidbi i lučkih područja namijenjenih njihovom pristajanju ili sidrenju, obveze tijela državne uprave, kompanija, lučkih uprava, koncesionara, priznatih organizacija za sigurnosnu zaštitu, te drugih fizičkih i pravnih osoba odgovornih za sigurnosnu zaštitu, mjere za osiguranje sigurnosne zaštite brodova i luka, postupak u slučaju sigurnosne prijetnje, nadzor nad primjenom mjera sigurnosne zaštite te pomorski prekršaji, a u cilju osiguranja sigurnosne zaštite pomorskih brodova i luka u slučajevima sigurnosne prijetnje ili događaja koji ugrožava sigurnost.

#### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Državna tijela, javne ustanove, pravne i fizičke osobe odgovorne za sigurnosnu zaštitu pomorskih brodova i luka

III. Sigurnosna zaštita brodova

IV. Kompanija

V. Sigurnosna zaštita luka

VI. Postupak u slučaju sigurnosne prijetnje

VIII. Inspekcijski nadzor

IX. Pomorski prekršaji

X. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

## **2.2. Pravilnik o obavljanju inspekcijskog nadzora sigurnosti plovidbe, NN br. 127/05, 38/08.**

Ovim Pravilnikom utvrđuje se način i postupci provođenja inspekcijskog nadzora sigurnosti plovidbe, zaštite morskog okoliša, životnih i radnih uvjeta članova posade na brodovima, sigurnosne zaštite brodova i luka; visina i obveze podmirivanja troškova ponovnog inspekcijskog pregleda, uvjeti koje mora ispunjavati inspektor sigurnosti plovidbe, obrasci i način izdavanja iskaznica i znački inspektora sigurnosti plovidbe, te ovlaštenja za obavljanje određenih inspekcijskih poslova.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se i provedba obvezatnih pregleda koji će omogućiti sigurniju plovidbu ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila na redovnim linijama koji uplovljavaju ili isplovljavaju iz luka u Republici Hrvatskoj.

Pravilnik se sastoji od 9 glava sa pripadajućim dodacima.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Uvjeti koje mora ispunjavati inspektor i osposobljavanje

III. Obrazac i način izdavanja iskaznice i značke inspektora i ovlaštenja za obavljanje određenih inspekcijskih poslova

IV. Organizacija rada inspekcijske službe

V. Prava i obveze inspektora

VI. Inspekcijski nadzor nad pomorskim objektima

VII. Inspekcijski nadzor hidrograđevinske inspekcije

VIII. Obvezni pregledi za sigurnu plovidbu ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila na redovnim linijama

IX. Prijelazne i završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

### **2.3. Nacionalni plan traganja i spašavanja ljudskih života na moru, NN br. 164/98.**

Ovim Planom se utvrđuju načela ustroja i djelovanja, ovlasti i dužnosti, mjere i djelatni postupci službenih osoba te način korištenja sredstava tijekom pripravnosti odnosno tijekom traganja i spašavanja na moru u nadležnosti Republike Hrvatske.

Ovim planom ispunjava se obveza Republike Hrvatske glede uspostavljanja nacionalne službe traganja i spašavanja na moru, utvrđena Zakonom o potvrđivanju Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru, 1978 ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 1/14/96).

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Ustroj službe traganja i spašavanja
- III. Stožer službe traganja i spašavanja
- IV. Nacionalna središnjica za usklađivanje traganja i spašavanja na moru
- V. Pod-središnjica traganja i spašavanja na moru
- VI. Obalne promatračke jedinice
- VII. Jedinice traganja i spašavanja
- VIII. Postupci u slučaju nezgode na moru
- IX. Sustav veza
- X. Naobrazba i uvježbavanje
- XI. Financiranje
- XII. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

## **2.4. Međunarodna konvencija o traganju i spašavanju na moru, 1979., NN-MU, br. 1/96.**

Međunarodna konvencija o pomorskom traganju i spašavanju (*International Convention on Maritime Search and Rescue - SAR*) donesena je na konferenciji održanoj u Hamburgu 1978. godine, a stupila je na snagu 1985. godine. Prilog Konvencije mijenjan je rezolucijom MSC (69) od 18. svibnja 1998. Izmjene su stupile na snagu 1. siječnja 2000. godine. Prilog izmijenjene Konvencije sadrži pet poglavlja. Valja istaknuti da, za razliku od većine drugih konvencija (npr. SOLAS, LOAD-LINE, MARPOL) koje u većoj mjeri ili čak potpuno obvezuju brodarku odnosno zapovjednika i članove posade, SAR konvencija ponajviše obvezuje državu (posebice financijski).

### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

Bitno je prvo poglavlje Priloga Konvencije u kojem se navode definicije koje se koriste u tekstu.

U drugom poglavlju obvezuju se države da utvrde pravnu utemeljenost službe traganja i spašavanja, odrede ovlasti, osiguraju sredstva i komunikacijske veze, osiguraju suradnju i djelatnu podršku te unapređenje sustava. Također, države se pozivaju da utvrde područja ovlasti (u suradnji sa susjednim državama) te da osiguraju da u svom području ovlasti bude pružena pomoć svim osobama koje ju zatraže, bez obzira na nacionalnu ili drugu pripadnost. O uspostavljenom području odnosno ustroju službi traganja i spašavanja (uključujući ovlaštene osobe, smještaj jedinica, njihova tehnička svojstva) države trebaju izvijestiti glavnog tajnika IMO-a koji preuzima obvezu da o tome izvijesti druge države potpisnice. Države preuzimaju obvezu da kao osnovnu djelatnu jedinicu traganja i spašavanja uspostave centre za koordinaciju traganja i spašavanja te da ih obvežu na blisku suradnju sa zrakoplovnim službama traganja i spašavanja.

Treće poglavlje posvećeno je suradnji između službi traganja i spašavanja susjednih država. Odredbama ovog poglavlja pozivaju se države da omoguće izravno povezivanje centara za koordinaciju traganja i spašavanja, odnosno da sklope međusobne sporazume o suradnji, posebice kada je riječ o međusobnom pozivanju u pomoć odnosno prelasku državne granice jedinica traganja i spašavanja.

U četvrtom se poglavlju pozivaju države da stave na raspolaganje podatke, planove i informacije o svojim centrima za koordinaciju traganja. Određuju se i temeljni pojmovi i načini postupanja tijekom traganja i spašavanja, primjerice način početka traganja, stupnjevi opasnosti, načela postupanja na mjestu nezgode i razlozi za odgodu ili prekid traganja i spašavanja.

Posljednje, peto poglavlje, posvećeno je sustavima izvješćivanja s brodova. Posebice se utvrđuju ciljevi uspostavljanja tih sustava, funkcionalni zahtjevi, vrste izvješća i načini korištenja sustava.

Rezolucijom skupštine IMO-a A.894(21) prihvaćen je zajednički ICAO/IMO priručnik pod nazivom *International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual - IAMSAR*. Ovaj priručnik podijeljen je u tri opsežna dijela i to:

1. Ustroj i upravljanje (*Organization and Management*)
2. Usklađivanje traganja i spašavanja (*Mission Co-ordination*)
3. Jedinice traganja i spašavanja (*Mobile Facilities*).

Prvi je dio namijenjen državnim službama s ciljem ujednačena uspostavljanja službi traganja i spašavanja, drugi je dio namijenjen djelatnicima koji rukovode traganjem i spašavanjem, a treći brodovima i trebao bi biti na raspolaganju zapovjedniku i časnicima palube.

## **2.5. SOLAS - Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih žvota na moru, 1974, NN-MU br. 01/92.**

Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru (*International Convention on the Safety of Life at Sea - SOLAS*) donesena je na zasjedanju održanom 1914. godine u Londonu, na poticaj britanske vlade potaknute potonućem broda *Titanic*. Razvoj tehnologije i želja da se Konvencijom "nametnu" što viši standardi sigurnosti, u prvom redu na trgovačkim brodovima, razlozi su revizija Konvencije iz 1929., 1948. i 1960. godine. Danas je na snazi zadnja redakcija Konvencije iz 1974. godine. Prema dostupnim podacima, Konvencija danas obvezuje 141 državu svijeta, među njima sve velike pomorske države (s 98,47% svjetske trgovačke mornarice) te Republiku Hrvatsku.

Tekst Konvencije i Priloga može se mijenjati ili dopunjavati na konferencijama država ugovornica ili, što se mnogo češće primjenjuje, odlukama Odbora za pomorsku sigurnost (MSC) primjenom načela prešutnog prihvaćanja (*tacit acceptance*). Izmjene koje prihvati MSC prihvaćaju se ako ih u sljedećih 6 mjeseci izričito ne odbije najmanje onoliko država sa zahtijevanim udjelom brodova koliko je potrebno da bi Konvencija stupila na snagu. Ako se ne sakupi dovoljan broj odbijanja, izmjene stupaju na snagu nakon 18 mjeseci ili nakon nekoga drugog datuma koji je određen tim izmjenama. Time je omogućeno lakše usuglašavanje zahtjeva Konvencije u vezi s brojem i kvalitetom brodske opreme sa zahtjevima tehnološkog razvoja.

Konvencijom odnosno njezinim Prilogom utvrđene su ponajprije tehničke značajke izgradnje i opreme koje brodovi moraju zadovoljiti te neizravno i načini obavljanja pojedinih postupaka sa stajališta sigurnosti broda i ljudi na moru i u plovidbi. Prilog konvencije, koji sadrži tehničke odredbe, podijeljen je u poglavlja, a svako poglavlje u veći broj pravila.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Konstrukcija

II-1 Konstrukcija - struktura, pregradnja i stabilnost, strojni i električni uređaji

II-2 - Protupožarna zaštita, otkrivanje i gašenje požara.

III. Sredstva i uređaji za spašavanje

IV. Radiokomunikacije

V. Sigurnost plovidbe

VI. Prijevoz tereta

VII. Prijevoz opasnih tereta

VIII. Nuklearni brodovi

IX. Sustav upravljanja u svrhu sigurnosti

- X. Mjere sigurnosti za vrlo brze brodove
- XI. Posebne mjere za unapređenje sigurnosti
- XII. Dodatne mjere za brodove koji prevoze rasute terete.

### **Napomene i komentari:**

Prvo poglavlje ima tri dijela. U dijelu A - *Primjena i definicije* utvrđuje se opseg primjene Konvencije. Sukladno tome, Konvencija se odnosi na sve putničke brodove bez obzira na veličinu, te na teretne brodove u međunarodnoj plovidbi veće od 500 BT, osim ratnih brodova, brodova koji nisu pokretani mehaničkim sredstvima, drvenih brodova primitivne izgradnje, jahta i ribarskih brodova. U djelu B – *Pregledi i svjedodžbe* propisuju se načini pregleda brodova odnosno svjedodžbe koje se izdaju temeljem Konvencije. Odredbama ovog poglavlja utvrđeno je pravo države ugovornice da pregledava brodove (*Port State Control*) drugih država ugovornica ako postoji opravdana sumnja da brod i njegova oprema ne ispunjavaju zahtjeve konvencije. U djelu C – *Nezgode* države se obvezuju provoditi istražne radnje u slučaju pomorskih nezgoda.

Poglavlje II. - *Konstrukcija* podijeljeno je u dva dijela: poglavlje II-1 *Konstrukcija - struktura, pregradnja i stabilnost, strojni i električni uređaji* i poglavlje II-2 - *Protupožarna zaštita, otkrivanje i gašenje požara*.

Poglavlje III. – *Sredstva i uređaji za spašavanje* sastoji se od dva djela. Dio A s naslovom *Općenito* donosi opće odredbe, izuzeća te način ispitivanja sredstava za spašavanje. Dio B – *Zahtjevi za brodove i sredstva za spašavanje* donosi zahtjeve koje mora ispunjavati svaki brod (vezano uz broj i kvalitetu opreme) te dodatne zahtjeve koji se odnose na putničke odnosno na teretne brodove te druge dopunske zahtjeve. To je poglavlje temeljito izmijenjeno najprije 1983. godine kada su uvedena bitno drukčija načela opremanja broda sredstvima za spašavanje, a zatim i 1996. kada je usvojen obavezan Pravilnik o sredstvima za spašavanje (LSA) u kojem su navedeni tehnički uvjeti koje moraju ispunjavati sredstva za spašavanje.

Poglavlje IV. - *Radiokomunikacije* utvrđuje broj i obilježja telekomunikacijske opreme broda sa stajališta sigurnosti broda i ljudi. U dijelu A - *Općenito* navode se opće odredbe o primjeni, izuzećima i zadaćama sustava, u dijelu B - *Obveze vlada ugovornica* navode se obveze država ugovornica, a u dijelu C - *Zahtjevi koje mora ispunjavati brod* navode se zahtjevi koje za pojedina područja odnosno općenito mora ispunjavati brodska radiokomunikacijska oprema te druga oprema koja osigurava rad komunikacijskih sredstava. Ovo je poglavlje temeljito izmijenjeno 1988. godine na diplomatskoj konferenciji u Londonu, čime je uveden GMDSS sustav.

Poglavlje V. - *Sigurnost plovidbe* sadrži odredbe koje se odnose na uređaje, ponajprije zapovjedničkog mosta, te djelatnosti važne sa stajališta sigurnosti plovidbe. Posebice se

određuju načini prijama i predaje poruka pogibli, plovidbe u blizini leda, rada meteorološke službe te sustavi usmjeravanja plovidbe i izvješćivanja s brodova, korištenje nautičkih publikacija i opreme broda, suradnja sa službama traganja i spašavanja i sl.

Poglavlje VI. - *Prijevoz tereta* odnosi se na rukovanje teretima i podijeljeno je u tri dijela: dio A s naslovom *Općenito* sadrži opće odredbe o načinu prijevoza tereta i njegova slaganja, dio B - *Posebne odredbe za rasute terete osim žita* i dio C - *Prijevoz žita*. Uz ovo poglavlje vezuje se Pravilnik o sigurnim načinima slaganja i osiguranja tereta (LSC), Pravilnik o sigurnom radu za brodove koji prevoze drvo na palubi (TC), Pravilnik o sigurnosti prijevoza krutih rasutih tereta (BC) te Međunarodni pravilnik o sigurnom prijevozu žita u rasutom stanju (GC).

Poglavlje VII. - *Prijevoz opasnih tereta* utvrđuje način prijevoza opasnih tereta u pomorstvu. Uz dio A - *Prijevoz opasnih tereta u spremnicima ili krutih rasutih tereta* koji donosi načelne odredbe o prijevozu opasnih tereta u spremnicima, vezuje se Međunarodni pravilnik o opasnim teretima (IMDG) te Pravilnik o sigurnom prijevozu nuklearnoga goriva koje zrači, plutonija i visokoradioaktivnih otpada u posudama na brodovima (INF). U dijelu B - *Konstrukcija i oprema brodova koji prevoze opasne kemikalije u razlivenom stanju* donose se odredbe o načinu prijevoza opasnih kemikalija u razlivenom stanju, a detaljne se odredbe o izgradnji i opremi brodova koji obavljaju njihov prijevoz nalaze u Međunarodnom pravilniku o izgradnji i opremi brodova koji prevoze opasne kemikalije u razlivenom stanju (IBC). U dijelu C - *Konstrukcija i oprema brodova koji prevoze ukapljene plinove u razlivenom stanju* donose se odredbe o načinu prijevoza ukapljenih plinova u razlivenom stanju, a detaljne se odredbe o izgradnji i opremi brodova koji prevoze takav teret nalaze u Međunarodnom pravilniku o izgradnji i opremi brodova koji prevoze ukapljene plinove u razlivenom stanju (IGC).

Poglavlje VIII. - *Nuklearni brodovi* propisuje način primjene ostalih odredaba Konvencije, izuzeća, način odobrenja, mjere sigurnosti, nadzor i svjedodžbe te način istrage u slučaju nezgode nuklearnih brodova. Uz ovo poglavlje vezuje se Pravilnik o sigurnosti nuklearnih trgovačkih brodova.

Poglavlje IX - *Sustav upravljanja u svrhu sigurnosti* usvojeno je na konferenciji država članica 1994. godine. Njime je kao obvezan prihvaćen Pravilnik o upravljanju u svrhu sigurnosti, usvojen rezolucijom skupštine A.741(18). Ovim se poglavljem odnosno rezolucijom brodar obvezuje da na brodovima kojima upravlja uspostavi sustav upravljanja sigurnošću i zaštitom okoliša (ISM).

Cilj sustava, kako je utvrđen rezolucijom, jest osigurati zadovoljavajuću razinu sigurnosti plovidbe, sprečavanje ozljeda i gubitaka ljudskih života, izbjegavanja nanošenja šteta okolišu, posebice morskom, te imovini. S tim se ciljem prvi put izravno obvezuje brodar (a ne zapovjednik!) da uspostavi odgovarajući sustav upravljanja. Valja istaknuti da nije nužno da



brodar bude i stvarni vlasnik broda, ali mora biti jasno naznačeno da odgovara za provedbu odredbi konvencije.

Poglavlje X. - *Mjere sigurnosti za vrlo brze brodove* SOLAS konvencije usvojeno je na istoj konferenciji kao i poglavlje IX. Odnosi se na plovila koja se kreću velikim brzinama (*High Speed Craft*) te se stoga na njih primjenjuju različita pravila o izgradnji i opremi u odnosu prema trgovačkim brodovima uobičajene izgradnje.

Vrlo brzim plovilima smatraju se plovila koja je izgradnja započela nakon 1. siječnja 1996. i za koje je najveća brzina (m/s) veća od  $3,7 * V^{0,1667}$ . V označava najveću istisninu (m<sup>3</sup>). Ako je zadovoljen prethodni uvjet, brod mora zadovoljiti uvjete propisane odredbama Pravilnika o vrlo brzim brodovima (HSC) te mu se izdaju posebne svjedodžbe. Valja istaknuti da HSC pravilnik za brodove na koje se odnosi, potpuno zamjenjuje odredbe SOLAS konvencije (poglavlja I.-IV. i V/12) te na neki način predstavlja odvojeni skup pravila o izgradnji i održavanju te vrste brodova. Posebnost je ovog Pravilnika u tome što uz uvjete o izgradnji i opremi, propisuje i uvjete koje mora zadovoljiti posada takvih brodova.

Poglavlje XI. - *Posebne mjere za unapređenje sigurnosti* prihvaćeno je na istoj konferenciji kao i poglavlja IX. i X. Njime se utvrđuje način ovlaštenja za rad organizacija koje u ime pojedine države izdaju svjedodžbe o sposobnosti broda za plovidbu, postupke poboljšanog nadzora nad tankerima za ulja i brodovima za prijevoz rasutog tereta, obvezu unošenja IMO broja na svjedodžbe broda te pravo države u čiju je luku brod uplovio da obavlja pregled tog (stranog) broda.

Poglavlje XII. - *Dodatne mjere za brodove koji prevoze rasute terete*. Ovo poglavlje obvezuje brodove za prijevoz teških rasutih tereta dužine 150 m ili više da izdrže naplavljivanje jednog prostora, da budu pregledavani prema poboljšanom postupku nadzora te da budu opremljeni uređajem za proračun smičnih sila i momenata savijanja. Uz poglavlje XII., rezolucijom skupštine A.862 usvojen je i Pravilnik o sigurnosti ukrcaja i iskrcaja brodova za prijevoz rasutih tereta.

## **2.6. Pravilnik o izbjegavanju sudara na moru, NN br. 17/96.**

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se na sve trgovačke i ratne brodove koji viju hrvatsku zastavu, a plove na otvorenom moru i na brodove svih zastava koji plove teritorijalnim morem i unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske, a koje su plovne za pomorske brodove.

Pravilnikom je dopuštena i primjena posebnih propisa što ih donese nadležno tijelo vlasti o sidrištima, lukama, rijekama, jezerima ili unutrašnjim plovidbenim putovima koji su spojeni s otvorenim morem i plovni su za pomorske brodove.

Pravilnikom je također dopušteno da nadležno tijelo vlasti Republike Hrvatske propiše posebne odredbe o uvođenju dodatnih pozicijskih ili signalnih svjetala, znakova ili zvučnih signala za ratne brodove i ribarske brodove.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Pravila za plovidbu i kormilarenje

III. Svjetla i znakovi

IV. Zvučni i svjetlosni signali

V. Dopunski signali za ribarske brodove koji love vrlo blizu jedan drugoga

VI. Izbjegavanje sudara na moru u hrvatskim lukama i morskim predjelima unutrašnjih morskih voda u kojima je plovidba otežana

VII. Kaznene odredbe

VIII. Završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

Opće odredbe (Dio I) definiraju na koga se Pravilnik odnosi, odgovornosti i karakteristične pojmove koji se kroz cijeli Pravilnik koriste. Specifično u primjeni Pravilnika o izbjegavanju sudara na moru je to što je čl. 2 definirano da ništa ne može osloboditi brod ili vlasnika ili zapovjednika ili njegovu posadu od posljedica bilo kakva propusta u primjeni Pravilnika ili mjera opreznosti što ih zahtijevaju uobičajeno iskustvo pomorca ili osobite okolnosti slučaja, a u nastavku se navodi da mogu postojati posebne okolnosti koje mogu zahtijevati da se odstupi od Pravilnika kako bi se izbjegla neka neposredna opasnost.

Specifično u pravilima je i zahtjev da se osoba koja upravlja brodom ponaša kao uobičajeno iskusan pomorac koja u Pravilniku nije posebno definirana što omogućava široko tumačenje ovog pojma u slučaju njegova vrednovanja.

U drugom dijelu definirani su načini upravljanja brodom pri bilo kojem stanju vidljivosti, kada su brodovi na vidiku jedan drugome i pri smanjenoj vidljivosti. Ovdje se posebno definira način izviđanja, sigurnosna brzina, rizik sudara, radnje kojima se izbjegava sudar, načini plovidbe u uskim kanalima i shemama odvojenog prometa, obveze izbjegavanja sudara u

položaju pretjecanja, protukursa, križanja kursova, postupak broda koji ustupa put i broda s pravom puta, međusobne obveznosti između brodova te načini plovidbe pri smanjenoj vidljivosti.

Treći dio definira vidljivost svjetala te koja svjetla moraju isticati razni brodovi noću ili pri smanjenoj vidljivosti.

Četvrti dio definira opremu za davanje zvučnih signala te signale za manevar i signale upozorenja, zvučne signale pri smanjenoj vidljivosti, signale za privlačenje pažnje te signale opasnosti.

U petom dijelu propisani su dopunski signali za ribarske brodove (koćare i plivarice) kada love vrlo blizu jedan drugome.

U šestom dijelu definirani su posebni propisi kojima se dodatno uređuje način izbjegavanja sudara na moru u hrvatskim lukama i morskim predjelima unutrašnjih morskih voda u kojima je plovidba otežana.

Specifičnost pravila počiva i u činjenici da mnoge situacije koje na moru mogu nastati između dva ili više brodova odjednom nisu posebno definirana pravilima što onda zahtijeva da osoba koja upravlja brodom donosi odluke o izbjegavanju sudara na moru kako bi to učinio i uobičajeno iskusan pomorac, a već je prije istaknuto da je to pojam koji je vrlo teško jednoznačno definirati.

## **2.7. Pravilnik o pomorskoj opremi, NN. br. 3/08.**

Ovim se Pravilnikom propisuju zahtjevi za pomorsku opremu kojom se sukladno međunarodnim konvencijama opremaju brodovi hrvatske državne pripadnosti kao i uvjeti za stavljanje takve opreme na tržište u Republici Hrvatskoj.

### **SADRŽAJ:**

- I. Značenje pojedinih pojmova – opisuje se značenje pojedinih izraza vezanih za Pravilnik;
  - II. Primjena – u ovim se člancima opisuje kada i na koju se opremu i brodove Pravilnik odnosi, te se opisuje utvrđivanje udovoljavanja opreme primjenjivim zahtjevima međunarodnih konvencija
  - III. Stavljanje na tržište
  - IV. Postupak kod upisa broda u Upisnik brodova Republike Hrvatske – opisuje se pripadajući pregled opreme
  - V. Postupci ocjene sukladnosti – postupci ocjene sukladnosti opreme propisani u Tehničkim pravilima
  - VI. Ovlaštena tijela – utvrđuju se tijela ovlaštena za obavljanje postupaka ispitivanja i ocjenjivanja opreme, zajedno sa specifičnim poslovima koje su ista tijela ovlaštena obavljati
  - VII. Označavanje opreme
  - VIII. Zaštitne mjere
  - IX. Izuzeće u slučaju tehničke inovacije – opisuju se izuzeća u posebnim okolnostima, to jest zbog tehničkih inovacija
  - X. Izuzeće zbog ispitivanja i provjere – opisuju se slučajevi kada Ministarstvo može, zbog potrebe ispitivanja i provjere dopustiti ugradnju opreme na brod ili postavljanje iste
  - XI. Zamjena opreme izvan Europske Unije – opisuje se postupak dopuštenja ugradnje ili postavljanja na brod opreme koja ne udovoljava Pravilniku pod određenim uvjetima, vezano za zemlje izvan Europske Unije
  - XII. Prijelazne i završne odredbe
- Dodatak I: Minimalni kriteriji kojima moraju udovoljavati ovlaštena tijela
- Dodatak II: Oznaka sukladnosti

### **Napomene i komentari:**

## **2.8. Pravilnik o mjestima zakloništa, NN br. 3/08.**

Ovim Pravilnikom propisuje se postupak odabira i odobrenja mjesta zakloništa za brodove kojima je potrebna pomoć, nadležna tijela i odgovorne osobe za odabir i odobrenje mjesta zakloništa, uvjeti koje moraju zadovoljavati mjesta zakloništa, uvjeti i način korištenja mjesta zakloništa, sadržaj, te način donošenja i izmjena Plana prihvata broda u nevolji, obveze u pogledu naknada šteta i troškova, obveznog osiguranja, odnosno drugog financijskog jamstva za brodove, te postupak nakon odobravanja mjesta zakloništa.

Ovaj Pravilnik primjenjuje se na pomorske objekte, osim ratnih brodova koji zatraže mjesto zakloništa od nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Plan prihvata broda u nevolji - Nacionalna središnjica je dužna voditi brigu o obnavljanju podataka sadržanih u Planu, te prema potrebi predložiti njegove izmjene.

III. Zahtjev za odobrenje i dodjelu mjesta zakloništa - Zahtjev za odobrenje i dodjelu mjesta zakloništa podnosi zapovjednik broda u nevolji.

IV. Ocjena opravdanosti odobrenja i dodjeljivanja mjesta zakloništa - Nacionalna središnjica, na temelju podnesenog zahtjeva, svih raspoloživih podataka, procjene rizika, raspoloživosti financijskog jamstva iz članka 10. ovog Pravilnika, a sukladno Planu procjenjuje opravdanost zahtjeva za odobrenje i dodjelu mjesta zakloništa.

Na temelju prijedloga Nacionalne središnjice pomoćnik ministra nadležan za poslove sigurnosti plovidbe i zaštite mora od onečišćenja, uz suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša donosi odluku o dodjeli mjesta zakloništa i upućivanju broda u mjesto zakloništa, ili odluku o odbijanju zahtjeva za određivanje mjesta zakloništa.

V. Financijsko jamstvo - Vlasnik broda, brodar ili kompanija je dužna nadoknaditi sve troškove i svu štetu nastalu u povodu zahtjeva za određivanje mjesta zakloništa i pružanja pomoći sukladno ovom Pravilniku.

VI. Postupak nakon odobravanja mjesta zakloništa

Nakon odobravanja mjesta zakloništa o drugim mjerama pružanja pomoći brodu kada je to potrebno odlučuje lučki kapetan, odnosno drugo tijelo nadležno temeljem posebnih propisa. Nacionalna središnjica provodi koordinaciju svih aktivnosti vezanih za pružanje pomoći brodu. Neposredno rukovođenje aktivnostima u mjestu zakloništa provodi nadležni lučki kapetan.

VII. Zapisi

### **Napomene i komentari:**

Pravilnik donosi i obrazac Plana prihvata broda u nevolji koji se sastoji od sljedećih dijelova:

1. Uvod

2. Definicije
3. Prihvat i obrada zahtjeva za dodjelom mjesta zakloništa brodu u nevolji
4. Procjena okolnosti, izbor prikladnog mjesta zakloništa i odluka o prihvaćanju broda u nevolji na izabranom mjestu zakloništa
5. Moguća mjesta zakloništa
6. Postupak procjene i izbora mjesta zakloništa
7. Pružanje pomoći
8. Sredstava i oprema za pružanje pomoći i spašavanje odnosno ograničenje i uklanjanje onečišćenja
9. Međunarodno usuglašavanje i odlučivanje
10. Financijska jamstva i sustavi odgovornosti broda prihvaćenog u mjestu zakloništa
11. Prilozi.

## **2.9. Pravilnik o istraživanju pomorskih nesreća, NN br. 9/07.**

Ovim se Pravilnikom utvrđuju uvjeti, postupci, način i ovlasti za provedbu istrage pomorskih nesreća i nezgoda, kako bi se omogućila brza provedba sigurnosne istrage i primjerena analiza pomorskih nesreća i nezgoda, te osiguralo pravodobno i točno izvješćivanje o rezultatima istrage i prijedlozima za poboljšanje stanja.

Pravilnikom je također definiran postupak prilikom provođenja upravne istrage, sa svrhom poboljšanja sigurnosti plovidbe i smanjenja rizika budućih pomorskih nesreća.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Pomorska sigurnosna istraga

III. Upravna istraga

IV. Informacijski sustav o pomorskim nesrećama

V. Prijelazne i završne odredbe

Prilog I. Oblik i sadržaj Izvješća pomorske sigurnosne istrage

### **Napomene i komentari:**

**2.10. Naredba o ustanovljenju zabranjenih zona u unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske, NN br. 66/94.**

Ovom se Naredbom (uz suglasnost ministra mora, prometa i veza), u unutrašnjim morskim vodama Republike Hrvatske ustanovljuju zabranjene zone u dijelu akvatorija otočja Brijuni. Naredbom su obuhvaćene dvije zone, koje obuhvaćaju morski prostor ograničen linijama koje spajaju slijedeće točke:

a) Zona 1

- Rt Vrbanj (Barban) – Rt Kadulja
- Rt Kadulja – Otočić Supinić
- Otočić Supinić – točka A ( $\phi=44^{\circ}54.8'N$ ;  $\lambda=13^{\circ}42.2'E$ )
- Točka A – točka B ( $\phi=44^{\circ}52.6'N$ ;  $\lambda=13^{\circ}45.1'E$ )
- Točka B – točka C ( $\phi=44^{\circ}53.2'N$ ;  $\lambda=13^{\circ}46.0'E$ )
- Točka C – Rt Kamik.

b) Zona II

- Jugoistočni dio otočja Brijuni unutar spojnice rt Kavran – rt Kozlac.

**Napomene i komentari:**



## **2.11. Pravilnik o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanja i iskrčavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama, te načinu sprječavanja širenja isteklih ulja u lukama, NN br. 51/05.**

Pravilnikom se propisuje rukovanje opasnim tvarima u lukama, uvjeti i način pod kojima će se obavljati prijevoz, ukrcavanje i iskrčavanje opasnih tvari, rasutog i ostalih tereta u lukama, te način sprječavanja širenja isteklih ulja.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje vrijediti Pravilnik o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu ukrcavanja i iskrčavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama te načinu sprječavanja širenja isteklih ulja u lukama kao i Pravilnik o načinu obavljanja prijevoza opasnih tvari u pomorskom prometu.

Pravilnik sadrži 178 članaka i pet priloga.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Prijavljivanje opasnih ili onečišćujućih tvari

III. Zajedničke sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima u upakiranom ili rasutom stanju

IV. Posebne sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima

V. Sigurnosne mjere za rukovanje uljima te način sprečavanja širenja isteklih ulja.

VI. Snadbjevanje brodova gorivom,

VII. Sigurnosne mjere za rukovanje plinovima koji se prevoze posebno građenim brodovima,

VIII. Sigurnosne mjere za rukovanje opasnim kemikalijama u razlivenom stanju koje se prevoze posebno građenim brodovima,

IX. Skladištenje opasnih tvari u lučka skladišta,

X. Prijevoz opasnih tvari u pomorskom prometu,

XI. Sigurnosne mjere za rukovanje krutih rasutih i ostalih tereta

XII. Nadzor

XIII. Prijelazne i završne odredbe.

### **Napomene i komentari**

Iz Pravilnika o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanje i iskrčavanje opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama, te načinu sprečavanja širenja isteklih ulja u lukama, zbog problematike kojom se bavi ovaj Pravilnik komentirani su svi njegovi dijelovi, te istaknuti pojedini članci.

U prvom dijelu, **Opće odredbe** utvrđuje se svrha i primjena Pravilnika te navodi pojašnjenje pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom Pravilniku, te njihovo značenje. Značajniji članci ovog dijela su:

- Članak 3. navodi koja se tehnička pravila Priznate organizacije te odredbe međunarodnih konvencija i pravilnika na odgovarajući način primjenjuju na rukovanje i prijevoz opasnih tvari u upakiranom, razlivenom i rasutom stanju,

- Članak 6. navodi dužnosti lučke uprave i pomorskog agenta vezanih uz operativno uputstvo s informacijama bitnim za brod koji prevozi opasne tvari.

- Članak 7. navodi kada je zabranjeno rukovanje opasnim tvarima u luci, odnosno kada se u iznimnim slučajevima za luku, odnosno dio luke, uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova to može dozvoliti.

U drugom dijelu, **Prijavljivanje opasnih ili onečišćujućih tvari**, propisuju se uvjeti pod kojima opasne ili onečišćujuće tvari smiju biti ponuđene za prijevoz ili ukrcane na brod. Prikazani su osnovni podaci koje mora sadržavati Deklaracija o opasnim ili onečišćujućim tvarima kao osnovni dokument koji prati tu vrstu tereta, te tko je predaje i kada. Navode se obveze broda (zapovjednika i brodarka), krcatelja, ovlaštenika koncesije i Lučke uprave, te Kapetanije glede prihvata, prijevoza i otpreme opasnih ili onečišćujućih tvari te predaje i prihvata Deklaracije. Traži se da svaki brod kada prevozi opasne ili onečišćujuće tvari mora imati detaljan plan ukrcanih tvari na brodu ili Manifest tereta koji se predaje Kapetaniji prije isplovljenja.

U trećem dijelu, **Zajedničke sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima u upakiranom ili rasutom stanju**, propisuje se sigurnosne mjere koje se trebaju provoditi na brodu i u luci za vrijeme rukovanja i prijevoza opasnih tvari.

Zbog svoje važnosti sljedeći članci se navode kao značajni.

- Članak 37. propisuje da brod ili vozilo na koje su ukrcane opasne tvari mora odmah nakon završenog ukrcanja napustiti luku. Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, Kapetanija može, radi popravka uređaja na brodu koji je bitan za sigurnost plovidbe odgoditi isplovljenje broda i odobriti mu drugo mjesto priveza ili sidrenja koje odredi Lučka uprava.

- Članak 39. propisuje da opasnim tvarima mogu rukovati samo punoljetne osobe osposobljene za rukovanje tim tvarima i koje su opskrbljene odgovarajućim sredstvima zaštite, te upoznate s mjerama i načinom provođenja zaštitnih mjera. Osobe iz stavka 1. ovoga članka rukuju opasnim tvarima pod nadzorom stručne osobe koja nadzire da li se rukovanje obavlja stručno i da li su obavljene sve sigurnosne mjere.

- Članak 40. propisuje da je pristup mjestu gdje se rukuje opasnim tvarima zabranjen svim osobama koje izravno ne sudjeluju u rukovanju tim tvarima. Ako stručna osoba pod čijim se nadzorom obavlja rukovanje opasnim tvarima u luci utvrdi da je osoba koja rukuje opasnim tvarima ili druga osoba koja dolazi u dodir s opasnim tvarima pod utjecajem alkohola ili droga, odnosno ako je očito nesposobna za rukovanje opasnim tvarima, naredit će takvoj osobi da napusti mjesto rukovanja opasnim tvarima.

- Članak 41. navodi da ako stručna osoba pod čijim se nadzorom obavlja rukovanje opasnim tvarima utvrdi da se rukovanje ne obavlja stručno, da nisu provedene sigurnosne, zaštitne i druge mjere, da zaštitna sredstva i uređaji nisu ispravni ili da ambalaža u kojoj su pakirane opasne tvari nije u ispravnom stanju ili propisno označena, te ako za vrijeme rukovanja opasnim tvarima nastupi opasnost, dužna je odmah prekinuti rukovanje i o tome obavijesti kapetaniju i lučku upravu. Ako osoba koja rukuje opasnim tvarima primijeti opasnost za vrijeme rukovanja opasnim tvarima, dužna je odmah prekinuti rukovanje i o tome obavijestiti zapovjednika broda ili stručnu osobu pod čijim se nadzorom obavlja rukovanje opasnim tvarima. U slučaju iz stavka 1. i 2. ovoga članka, kapetanija može zabraniti daljnje rukovanje opasnim tvarima.

- Članak 42. propisuje da kapetanija može iz razloga sigurnosti, zaštite ljudskih života, okoliša i imovine zabraniti rukovanje opasnim tvarima noću u luci.

- Članak 43. propisuje da ovlaštenik koncesije dužan je uspostaviti izravnu telefonsku ili neku drugu odgovarajuću vezu između mjesta na kojima se rukuje opasnim tvarima u luci, odnosno skladišta u kojima su one uskladištene i službe zaštite od požara ili telefonskom centralom ovlaštenika koncesije.

- Članak 44. propisuje da je zapovjednik broda dužan organizirati čuvanje opasnih tvari dok se one nalaze na brodu. Ovlaštenik koncesije dužan je organizirati čuvanje opasnih tvari dok se one nalaze na obali, vozilu ili u skladištu u luci. Čuvar opasnih tvari u luci mora imati stalnu komunikaciju sa stručnim osobama, Lučkom upravom i Kapetanijom. Prilikom čuvanja opasnih tvari čuvar mora imati na raspolaganju i odgovarajuća sredstva za gašenje požara.

- Članak 45. propisuje da je ovlaštenik koncesije dužan na skladište u kojem su uskladištene opasne tvari, odnosno na mjesto na kojem se rukuje opasnim tvarima postaviti odgovarajuće natpise upozorenja, odnosno zabrane, na hrvatskom i engleskom jeziku. Mjesto na kojem se rukuje opasnim tvarima u luci mora biti ograđeno na način da se spriječi prolaz i prisustvo osoba i vozila koja nisu neophodna pri rukovanju opasnim tvarima.

- Članak 46. donosi zabranu izbacivanja iz broda ili vozila bilo koje vrste opasnih tvari na područje luke.

U četvrtom dijelu, **Posebne sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima**, propisuje se oprema koju brod na kojem se rukuje opasnim tvarima mora imati. Propisane su i zaštitne mjere za vozilo koje prevozi opasan teret, te navedene zabrane koje se moraju primjenjivati na području luke na kojem se rukuje opasnim tvarima. U ovom dijelu također su propisani načini rukovanja opasnim tvarima, te uvjeti koji pri tome moraju biti ispunjeni.

U petom dijelu, **Sigurnosne mjere za rukovanje te način sprečavanja širenja isteklih ulja** propisano je gdje se i pod kojim uvjetima može izvoditi prekrcaj ulja. Propisan je i način

sprečavanja širenja isteklih ulja te nadležnost u provođenju potrebnih mjera da se širenje isteklog ulja onemogući, odnosno svede na najmanju moguću mjeru.

U šestom dijelu, **Snadbjevanje brodova gorivom**, utvrđeno je područje na kojem se može izvoditi snadbjevanje gorivom, navedena mogućnost izravnog snadbjevanja broda gorivom sa za tu namjenu predviđenog broda. Propisani su postupci, utvrđena nadležnost i opisane signalne oznake tijekom snadbjevanja gorivom.

U sedmom dijelu, **Sigurnosne mjere za rukovanje plinovima koji se prevoze posebno građenim brodovima**, utvrđena su obilježja luka gdje se može izvoditi rukovanje plinovima koji se prevoze posebno građenim brodovima. Navedena je zahtijevana oprema broda i terminala, te meteorološki i oceanološki uvjeti za sigurno i učinkovito izvođenje prekrcajnih operacija, kako i postupci u izvanrednim situacijama. Propisane su dužnosti zapovjednika broda i luke, te nadležnost Kapetanije.

U osmom dijelu, **Sigurnosne mjere za rukovanje opasnim kemikalijama u razlivenom stanju koje se prevoze posebno građenim brodovima**, određena su obilježja luka, odnosno dijelova luke, gdje se može izvoditi rukovanje opasnim kemikalijama u razlivenom stanju koje se prevoze posebno građenim brodovima. Propisane su dužnosti i postupci zapovjednika broda te ovlaštenika koncesije tijekom izvođenja prekrcaja opasnim kemikalijama u razlivenom stanju. Utvrđena su zahtijevana obilježja prekrcajne opreme i njezin kontrolni nadzor.

U devetom dijelu, **Skladištenje opasnih tvari u lučka skladišta**, propisan je način skladištenja opasnih tvari, način njihova nadzora od strane stručne osobe, te su navedene dužnosti ovlaštenika koncesije.

U desetom dijelu, **Prijevoz opasnih tvari u pomorskom prometu**, utvrđeno je kada, te pod kojim uvjetima brod, odnosno brodica smije prevoziti opasne tvari. Propisane su dužnosti pošiljatelja opasne tvari glede popratne dokumentacije. Također su navedeni zahtjevi koji moraju biti ispunjeni prije početka manipulacije radioaktivnih tvari.

U jedanaestom dijelu, **Sigurnosne mjere za rukovanje krutih rasutih i ostalih tereta**, definiran je prijevoz i rukovanje krutim rasutim teretima, prijevoz žita i drva na palubi.

U dvanaestom dijelu, **Nadzor**, navedeno je tko izvodi nadzor nad provedbom odredaba ovog Pravilnika, o čemu govori i čl. 175. u kojem stoji da nadzor nad provedbom odredaba ovog Pravilnika obavljaju inspektori sigurnosti plovidbe Ministarstva i lučkih kapetanija i drugi stručni djelatnici Ministarstva i lučkih kapetanija u okviru posebnog ovlaštenja.

U trinaestom dijelu, **Prijelazne i završne odredbe**, propisano je koji se pravni akti trebaju donijeti te koji prestaju vrijediti danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

U prilogu 1. Pravilnika prikazana je **Deklaracija o opasnim ili onečišćujućim tvarima**. U prilogu 2. Pravilnika priložena je **Sigurnosna kontrolna lista za rukovanje opasnim tvarima**.

**osim tankera.** U prilogu 3. Pravilnika je **Brod/obala sigurnosna kontrolna lista.** U prilogu 4. Pravilnika dana je **Sigurnosna kontrolna lista za snabdijevanje brodova gorivom.** U prilogu 5 Pravilnika prikazana je **Brod/obala sigurnosna kontrolna lista za ukrcaj ili iskrcaj brodova za suhi rasuti teret.**

### **3. SPECIFIČNA LEGISLATIVA STRUKOVNOG RAZREDA**

#### **3.1. Pravilnik o pomorskom peljarenju – NN br. 17/95., 39/08.**

Ovim Pravilnikom propisuje se obvezno pomorsko peljarenje na određenim područjima unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske, uvjeti koje mora ispunjavati trgovačko društvo koje obavlja poslove peljarenja, stručna sprema, ovlaštenja i drugi uvjeti i obveze koje mora ispunjavati pomorski peljar, oznaka i iskaznica pomorskog peljara, način obilježavanja peljarskih brodova i brodica te pozivni znakovi za peljarenje.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Lučko peljarenje
- III. Obalno peljarenje
- IV. Peljarsko trgovačko društvo
- V. Peljari
- VI. Iskaznica i oznaka pomorskog peljara
- VII. Znakovi za peljarenje
- VIII. Nadzor
- IX. Pomorski prekršaji

#### **Napomene i komentari:**

### **3.2. Pravilnik o obavljanju podvodnih aktivnosti – NN br. 47/99, 23/03, 28/03, 52/03, 58/03.**

Ovim Pravilnikom uređuju se uvjeti bavljenja podvodnim aktivnostima (ronjenje) u svrhu razonode i športa u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, pri čemu se samo ronjenje definira kao svaki boravak osobe pod morskom površinom uvjetovan tehničkim mogućnostima ronilačke opreme za opskrbu sredstvom za disanje pod površinom.

#### **SADRŽAJ**

##### **Napomene i komentari:**

Pravilnik o obavljanju podvodnih aktivnosti mijenjan je dva puta: u veljači 2003. godine – bitnu dopunu čini odredba o podjeli ronjenja na organizirano i individualno, te pravilo o pribavljanju koncesijskog odobrenja za obavljanje podvodnih aktivnosti za slučaj organiziranog ronjenja (čl. 2a. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavljanju podvodnih aktivnosti), te u ožujku 2003. godine.

Radi provedbe članka 10. t. b. Pravilnika o obavljanju podvodnih aktivnosti, ministar kulture donio je u srpnju 2000. godine *Pravilnik o postupku i načinu izdavanja dopuštenja za obavljanje podvodnih aktivnosti u dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske koji su zaštićeni kao kulturno dobro (NN br. 78/00)*. Tim Pravilnikom utvrđeni su kriteriji, postupak i način izdavanja, te sadržaj i oblik dopuštenja za obavljanje podvodnih aktivnosti u zaštićenim dijelovima unutarnjih morskih i teritorijalnog mora Republike Hrvatske koji su zaštićeni kao kulturno dobro.

Koji su dijelovi unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora zaštićeni kao kulturno dobro, definirano je člankom 11. Pravilnika o obavljanju podvodnih aktivnosti.

Ovaj Pravilnik prestao je važiti 2003. godine donošenjem novog *Pravilnika o postupku i načinu izdavanja dopuštenja za obavljanje podvodnih aktivnosti u dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske koji su zaštićeni kao kulturno dobro (NN br. 56/03)* koji se primjenjivao do veljače 2009. kada je donijet novi treći *Pravilnik o postupku i načinu izdavanja dopuštenja za obavljanje podvodnih aktivnosti u unutarnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske u područjima gdje se nalaze kulturna dobra (NN br. 22/09.)*

### **3.3. Naredba o kategorijama plovidbe pomorskih brodova – NN br. 46/06, 48/08.**

Ovom Naredbom definirane su kategorije plovidbe. U skladu s odredbom iz čl. 1. st. 1. ove Naredbe, postoji ukupno osam kategorija plovidbe kojima brodovi, ovisno o svojoj veličini, konstrukciji, uređajima, opremi i drugim tehničkim uvjetima mogu ploviti: neograničena plovidba, velika obalna plovidba, mala obalna plovidba, obalna plovidba Jadranskim morem, nacionalna plovidba, nacionalna obalna plovidba, nacionalna priobalna plovidba te lokalna plovidba. U čl. 2. Naredbe detaljno je propisano koja morska područja ulaze u pojedinu kategoriju plovidbe. Tako primjerice veliku obalnu plovidbu čini međunarodna plovidba morima (i vodama koje su pristupačne s mora) koje se nalaze između Gibraltarskog i Babelmandepskog tjesnaca, uključujući Crno more i Azovsko more, te izvan Mediterana do luke Lisabon i Casablanca u Atlanskom oceanu, te Crvenim morem do luke Aden i Berbera.

#### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**



### **3.4. Pravilnik o upravljanju i nadzoru vodenog balasta, NN br. 55/07.**

Pravilnikom se, u cilju unapređenja zaštite okoliša, utvrđuju načela i postupci upravljanja i nadzora vodenog balasta na plutajućim i plovnim objektima, dok borave i plove u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu Republike Hrvatske.

Ovaj Pravilnik primjenjuje se na sve trgovačke brodove neovisno o njihovoj državnoj pripadnosti, kao i druge plutajuće i plovne objekte građene tako da mogu krcati vodeni balast, a koji uplovljavaju u luke u Republici Hrvatskoj ili plove unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem ili zaštićenim ekološko-ribolovnim pojasom Republike Hrvatske.

Ovaj Pravilnik ne primjenjuje se na trgovačke brodove i druge plutajuće i plovne objekte koji isključivo plove ili borave u unutarnjim morskim vodama ili teritorijalnom moru Republike Hrvatske.

Pravilnik sadrži 19 članaka i dva priloga i primjenjuje se od primjenjuje se od 1. rujna 2007. godine.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Prijava i evidentiranje vodenog balasta
- III. Uzimanje uzoraka i ispitivanje vodenog
- IV. Ispuštanje vodenog balasta

#### **Napomene i komentari**

Problem balastnih voda i unosa stranih organizama te različitih štetnih tvari u morski okoliš prisutan još od početka prošlog stoljeća. Značajniji pomak u pravnoj regulativi ovog problema postignut je 1991. godine kada je Međunarodna pomorska organizacija (International Maritime Organization (IMO) putem Odbora za zaštitu morskog okoliša (Marine Environment Protection Committee (MEPC)) usvojila Rezoluciju 50(31) - Smjernice za sprječavanje unosa neželjenih organizama i patogena putem iskrcaja brodskih balastnih voda i sedimenata (engl. Guidelines for Preventing the Introduction of Unwanted Organisms and Pathogens from Ships' Ballast Waters and Sediment Discharges). Najznačajniji iskorak u pravnoj regulativi vezanih uz problematiku prijenosa štetnih morskih organizama balastnim vodama je Međunarodna konvencija o nadzoru i upravljanju brodskim balastnim vodama i talozima iz 2004. godine (engl. International Convention for the Control and Management of Ships' Ballast Water and Sediment)

Iz Pravilnika o upravljanju i nadzoru vodenog balasta mogu se naglasiti dijelovi sadržaja Dijela prvog, drugog, te četvrtog. Dio prvi, **Opće odredbe** utvrđuje se svrha i primjena Pravilnika te navodi pojašnjenje pojedinih izraza upotrijebljeni u ovom Pravilniku i njihovo značenje. Kao značajne članke prvog djela valja spomenuti:

- Članak 4. - navodi dužnosti zapovjednika broda u svezi s izbjegavanjem, odnosno ograničavanjem ukrcaja vodenog balasta u područjima koja predstavljaju veću mogućnost unosa invazivnih morskih organizama i ostalih nečistoća u vodenom balastu.

- Članak 5. opisuje mjere upravljanja vodenim balastom koje je dužan provoditi brod koji je ukrcao vodeni balast prije uplovljavanja u unutarnje morske vode, teritorijalno more ili zaštićeni ekološki pojas Republike Hrvatske.

- Članak 6. navodi dva izuzeća kada zapovjednik broda nije dužan provoditi mjere upravljanja vodenim balastom u cilju smanjivanja unosa štetnih organizama i sprečavanja njihovog ispuštanja.

U dijelu drugom, **Prijava i evidentiranje vodenog balasta**, navodi se način prijave i evidentiranje vodenog balasta za brodove koji uplovljavaju u Republiku Hrvatsku. Članci ovog dijela su:

- Članak 7. propisuje da svaki brod konstruiran za krcanje vodenog balasta, koji uplovljava u luke u Republici Hrvatskoj, mora imati na brodu i mora primjenjivati odobren Plan za upravljanje vodenim balastom.

- Članak 8. Propisuje da svi tankeri od 150 BT ili veći, te svi drugi brodovi od 300 BT ili veći, a koji dolaze iz inozemstva, moraju nadležnoj lučkoj kapetaniji prijaviti količine i porijeklo vodenog balasta na brodu u zahtijevanom vremenu i predviđenom obrascu (Prijava balastnih voda).

U djelu četvrtom, **Ispuštanje vodenog balasta**, propisuje se ispuštanje vodenog balasta u vodnom području pod jurisdikcijom Republike Hrvatske. Također se navodi i pravna regulativa kontrole ispuštanja koju provode odgovarajuća tijela.

U prilogu 1. prikazan je obrazac Prijava balastnih voda – Ballast Water Reporting Form. U prilogu 2. dan je Popis mikroorganizama koje ne smije sadržavati vodeni balast koji se ispušta u unutarnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i zaštićenom ekološko ribolovnom pojasu Republike Hrvatske.

### **3.5. Pravilnik o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora republike Hrvatske, te granicama plovidbe brodova i brodica izvan luke – NN br. 90/05., 10/08., i 155/08.**

Ovaj Pravilnik sadrži detaljne odredbe o uvjetima i načinu održavanja reda u lukama kao i na ostalim dijelovima unutrašnjih morskih voda te o određivanju granice plovidbe brodova i brodica izvan luka. Pravilnikom se definiraju postupci i mjere koje se moraju poduzeti kako na strani broda tako i na strani luke prilikom dolaska i odlaska broda te za vrijeme samog boravka broda u luci. Kriterij sigurnosti plovidbe proteže se kroz brojne odredbe.

#### **SADRŽAJ**

I. Temeljne odredbe

II. Red u luci

III. Prijavljivanje i prihvata otpada s plovih objekata i ostataka tereta

IV. Red na ostalim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske

V. Inspekcijski nadzor

VI. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Od posebne važnosti jest II. poglavlje obzirom da ono propisuje pravila ponašanja za sve one subjekte koji se koriste lučkim područjem.

Čl. 11. st. 1. – pomorski objekti ne smiju u luci ometati javni promet kao i funkcionalnu upotrebu operativnih obala i priveznih mjesta za plovila.

Čl. 31.

(1) Ribolov, športske i druge aktivnosti mogu se obavljati u luci samo na osnovi odobrenja tijela koje upravlja lukom uz suglasnost kapetanije.

(3) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stavka 1. ovog članka podnosi se tijelu koje upravlja lukom najmanje osam dana prije dana predviđenog za obavljanje ribolova, športske ili druge aktivnosti u luci.

### **3.6. Uredba o uvjetima kojima moraju udovoljavati luke - NN br. 110/04.**

Ovom Uredbom propisani su temeljni uvjeti koje moraju ispuniti sve luke kako bi se omogućilo sigurno uplovljavanje, privezivanje, sidrenje i boravak plovnih objekata, kao i zaštita mora od onečišćenja s brodova.

Člankom 3. propisano je da luke moraju imati:

1. lučki bazen koji prema svom položaju i veličinom omogućava siguran privez, sidrenje i manevriranje plovnih objekata, sigurno obavljanje trgovačkih operacija, ukrcaja i iskrcaja putnika i drugih djelatnosti koje se uobičajeno obavljaju obzirom na namjenu luke;
2. objekte sigurnosti plovidbe;
3. uredno održavane dubine na morskom dijelu lučkog područja, mjestima za sidrenje, području manevriranja i pristajanja prema objavljenim podacima u pomorskim publikacijama;
4. obalu, uređaje i opremu koji omogućuju siguran privez, pristajanje i sidrenje plovnih objekata;
5. uređene i osvjetljene kopnene prilazne putove i radne površine za prekrcaj tereta, te za rad i kretanje osoblja, putnika i prometnih sredstava;
6. prihvatna postrojenja sposobna za prihvat vrste i količine tekućeg i krutog otpada i ostataka tereta, obzirom na vrstu i veličinu plovnih objekata koji uobičajeno koriste luku, te obzirom na veličinu i zemljopisni položaj luke, a na način koji ne uzrokuje nepotrebno kašnjenje plovnih objekata;
7. objavljen na oglasnoj ploči plan lokacija prihvatnih postrojenja s opisom vrste otpada i ostataka tereta s brodova koji se mogu prihvatiti, te uputom o načinu upotrebe prihvatnih postrojenja, listom ponuđenih operatera i usluga, opisom procedure za iskrcaj, te procedure za izvještavanje;
8. osigurana sredstva i opremu za sprječavanje onečišćenja mora, te uklanjanje posljedica onečišćenja mora;
9. sredstva, opremu i obučeno osoblje za protupožarnu zaštitu u opsegu koji ovisi o namjeni luke/u opsegu utvrđenom posebnim propisima.

### **SADRŽAJ**

- I. Zajedničke odredbe
- II. Temeljni uvjeti za sve luke
- III. Luke otvorene za međunarodni promet
- IV. Luke otvorene za domaći promet
- V. Završne odredbe

**Napomene i komentari:**

Sukladno članku 5. ove Uredbe, svaka novoizgrađena luka ili dio luke mora imati maritimnu studiju i to prije izrade glavnog projekta, odnosno prije početka korištenja luke. Maritimna studija treba biti prihvaćena i potvrđena od nadležne lučke kapetanije. Ona treba sadržavati navigacijska i meteorološko-oceanografska obilježja akvatorija, tehničko-tehnološka obilježja obale i plovnih objekata koji će uplovljavati, mjere maritimne sigurnosti tijekom manevriranja i boravka plovila na mjestu priveza, te postupke u izvanrednim okolnostima. Maritimnu studiju moraju izraditi i postojeće luke ili dijelovi luka ako se rekonstruiraju ili se mijenja njihova namjena odnosno vrsta i veličina plovnih objekata koji će uplovljavati, ili ako to zahtijeva nadležna lučka kapetanija.

## **II. Promet na plovnim putovima unutarnjih voda**

### **1. LEGISLATIVA ORGANIZACIJE PROMETA**

#### **1.1. Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda, NN br. 109/07. i 132/07.**

Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda uređuje se plovidba unutarnjim vodama Republike Hrvatske, sigurnost plovidbe unutarnjim vodama, pravni status, način upravljanja vodnim putovima i lukama unutarnjih voda, materijalno pravni odnosi glede plovila, postupci upisa plovila, prijevoz i ugovaranje prijevoza, plovidbene nesreće, ustroj i rad lučkih kapetanija i nadzor te druga pitanja koja se odnose na plovidbu i luke unutarnjih voda.

Republika Hrvatska danas ima četiri luke unutarnjih voda, Vukovar, Osijek, Slavonski Brod i Sisak, nekoliko brodarskih trgovačkih društava, te veći broj društava koje obavljaju lučke djelatnosti na lučkom području. Za Republiku Hrvatsku kao sredozemnu i podunavsku državu luke su značajan segment njenog gospodarstva i sastavni dio njenoga nacionalnog gospodarskog sustava. Luke kao prometna čvorišta ubrzavaju razvoj prometa i trgovine, a time i cjelokupan gospodarski razvoj zemlje. U današnje vrijeme luku ne treba gledati samo kao mjesto za pretovar tereta s broda na vlak ili kamion, a niti unutarnju plovidbu samo kao jednu specifičnu prometnu granu. Suvremena luka (a u tom smjeru treba razvijati i naše luke unutarnjih voda), potpomognuta suvremenom prijevoznom i lučkom tehnologijom postaje poduzetnička zona tj. mjesto na kojem se razvijaju mnogobrojne gospodarske aktivnosti vezane uz teret koji se prevozi unutarnjim vodnim putovima.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Sigurnost plovidbe
- III. Državna pripadnost, identifikacija, upis i brisanje plovila
- IV. Vodni putovi, luke i pristaništa
- V. Prijevoz i ugovaranje prijevoza
- VI. Plovidbene nesreće
- VII. Lučke kapetanije i nadzor
- VIII. Plovidbeni prekršaji
- IX. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Komparativno gledano, riječni promet je znatno konkurentniji u odnosu na druge oblike prijevoza. Suvremeni potiskivani sustavi mogu proizvesti više tonskih kilometara (tkm) po jediničnoj duljini puta nego bilo koji drugi vid kopnenog prijevoza, osim cjevovodnog transporta (koji opet ima i određena svoja ograničenja). Zbog male potrošnje energije,

promet unutarnjim vodama, u usporedbi s kopnenim prijevozom, ima izrazite prednosti. Te prednosti dodatno dolaze do izražaja u današnje doba visokih cijena goriva i visokih ekoloških zahtjeva te ograničenja emisije stakleničkih plinova. Kao primjer može se navesti kako potiskivani sustav s jednom litrom goriva ostvari prosječno 127,5 tkm (tona po kilometru), s istom litrom goriva u željezničkom prometu ostvaruje se rad od 76 tkm s prosječnim opterećenjem, a cestovna vozila samo 23 tkm. Slični su i odnosi kod emisije stakleničkih plinova, tako da jačanje unutarnje plovidbe izravno pomaže i ispunjavanju zahtjeva koje je Republika Hrvatska preuzela ratifikacijom Kyotskog protokola.

Jedan od ključnih preduvjeta u procesu pristupanja Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europskoj uniji je preuzimanje europske regulative i europskih standarda na području unutarnje plovidbe. Tako je Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda u procesu usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe u potpunosti usklađen sa sljedećim aktima:

- Uredba Vijeća (EEZ) 2919/85 od 17. listopada 1985. o utvrđivanju uvjeta za pristup sporazumima prema Revidiranoj Konvenciji o plovidbi Rajnom za plovila ovlaštena za obavljanje prijevoza Rajnom,
- Uredba Vijeća (EEZ) 3921/91 od 16. prosinca 1991. o utvrđivanju uvjeta pod kojima strani prijevoznici mogu prevoziti teret ili putnike unutarnjim vodnim putovima unutar države članice,
- Uredba Vijeća (EZ) 1356/96 od 8. srpnja 1996. o zajedničkim pravilima koja se primjenjuju na prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima između država članica radi uspostavljanja slobode obavljanja usluga prijevoza,
- Direktiva Vijeća 87/540/EEZ od 9. studenoga 1987. o pristupu obavljanju djelatnosti prijevoznika tereta vodnim putovima u unutarnjem i međunarodnom prijevozu te o uzajamnom priznavanju diploma, svjedodžbi i drugih dokaza o formalnoj izobrazbi za tu djelatnost,
- Direktiva Vijeća 91/672/EEZ od 16. prosinca 1991. o uzajamnom priznavanju ovlaštenja zapovjednika za prijevoz tereta i putnika unutarnjim vodnim putovima,
- Direktiva Vijeća 76/135/EEZ od 20. siječnja 1976. o uzajamnom priznavanju dozvola za plovidbu unutarnjim vodnim putovima,
- Direktiva Vijeća 96/75/EZ od 19. studenoga 1996. o sustavima najma brodskog prostora i određivanja cijena u domaćem i međunarodnom prijevozu unutarnjim vodnim putovima u Zajednici,
- Direktiva 2005/44/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o usklađenim riječnim informacijskim servisima (RIS) na unutarnjim vodnim putovima u Zajednici,

- Direktiva 2006/87/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. godine o tehničkim zahtjevima za plovila unutarnjih voda i ukidanju Direktive Vijeća 82/714/EEC.

Dijelovi Zakona koje je potrebno posebno istaknuti obuhvaćaju područje sigurnosti plovidbe, vodnih putova, luka i pristaništa, lučkih kapetanija i nadzora, a propisani su člancima;

- čl. 17. – čl. 23. - U ovim člancima propisuje se utvrđivanje sposobnosti plovila za plovidbu i definiraju osnove za prilagodbu Direktivi 2006/87/EC te stvaraju preduvjeti za njenu punu primjenu kroz donošenje novih Tehničkih pravila za plovila unutarnje plovidbe. Uvodi se tehničko nadzorno tijelo koje izdaje svjedodžbu o sposobnosti za plovidbu i obavlja pregled plovila čime se omogućava izravniji nadzor nad utvrđivanjem sposobnosti za plovidbu i omogućuje brodarima slobodan izbor klasifikacijskog društva koje može obaviti pregled plovila. Novina je da tehnička pravila donosi Ministarstvo umjesto Hrvatskog registra brodova što je osnovni preduvjet za omogućavanje pristupa tržištu ostalih klasifikacijskih društava. Sastav, postupak, kriteriji i imenovanja Tehničkog nadzornog tijela i uvjeti za priznata klasifikacijska društva propisani su Pravilnikom o tehničkom nadzornom tijelu za certifikaciju plovila u unutarnjoj plovidbi (NN 99/08).
- čl. 46. – čl. 48. - Propisuje se osposobljenost i minimalan broj članova posade, obveza donošenja propisa o uvjetima za stjecanje stručne osposobljenosti članova posade plovila te obveza polaganja stručnog ispita. Uvodi se priznavanje isprave o osposobljenosti zapovjednika izdane prema propisima zemalja članica Europske unije i prema propisima Rajnske komisije čime je Zakon usklađen sa Direktivom Vijeća 91/672/EEC. U smislu priznavanja postavlja se mogućnost da se na određenim dionicama vodnih putova propišu dodatni uvjeti za zapovjednika pod jednakim uvjetima kao i za domaće zapovjednike, kada to zahtijeva poznavanje lokalnih uvjeta plovidbe.
- čl. 60. – čl. 69. - Propisuju se obveze zapovjednika u svezi sigurnosti i reda na plovilu, sposobnosti plovila za plovidbu, vođenja plovidbe, spašavanja, zaštiti od onečišćenja i izvršavanja pojedinih javnih ovlasti pri čemu su naglašene obveze u odnosu na zaštitu od onečišćenja voda i promjenama na plovnom putu koje ugrožavaju plovidbu. Utvrđuje se ovlast zapovjednika u smislu osiguravanja plovila i reda na plovilu.
- čl. 103. i čl. 104. - Propisuje se obveza Vlade Republike Hrvatske da na temelju Strategije razvitka riječnog prometa donese srednjoročni plan razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda, na temelju kojega se provodi građenje, tehničko unaprjeđenje i prometno-tehnološka modernizacija vodnih putova i luka unutarnjih voda. Na ovaj



način objedinjeni su planovi koji su prema dosadašnjim propisima morali biti izrađivani odvojeno te je time omogućena bolja koordinacija i usklađenost planiranja infrastrukture vodnih putova i luka.

- čl. 112. – čl. 116. Definira se gradnja, tehničko unaprjeđenje, prometno tehnološka modernizacija vodnih putova, tehničko održavanje i osposobljavanje vodnih putova kao javna služba te se određuje Agencija za vodne putova, kao javna ustanova, da u ime Republike Hrvatske obavlja tu javnu službu. Uređuju se pitanja koja su bitna za rad Agencije i njezina djelatnost. Pored toga, a u skladu s odredbama europskih propisa koji uređuju pitanja statističkog praćenja troškova prometne infrastrukture na isti način se propisuje obveza Agencije da uspostavi standardni i stalni obračunski sustav praćenja troškova prometne infrastrukture vodnih putova.
- čl. 117. – čl. 122. - Uređuje se razvrstaj luka prema namjeni i prema značenju u lučkom sustavu na unutarnjim vodama te uvjeti kojima moraju udovoljavati luke i pristaništa. Pored luka od državnog i županijskog značaja, ovim Zakonom uvedena je mogućnost osnivanja privatnih luka ako za to postoji interes. Propisuje se dužnost upravitelja luka da osigura jednakost pristupa lukama i korištenja lučke infrastrukture svim korisnicima bez diskriminacije te se također uspostavlja načelo jednakosti i ravnopravnosti lučkih operatera u postupku njihovog odabira kao uvjeta za razvrstaj luke u luku od državnog ili županijskog značaja. Kao uvjet za otvaranje luke obvezno se utvrđuje udovoljava li luka propisanim uvjetima u pogledu opremljenosti, kapaciteta, prometne povezanosti i sigurnosti plovidbe.
- čl. 141. – čl. 146. - Definiiraju se lučke djelatnosti kao lučke usluge i ostale gospodarske djelatnosti na način da su lučke usluge sve one djelatnosti koje su direktno povezane s plovilom odnosno teretom u luci, dok su ostale gospodarske djelatnosti prateće djelatnosti koje se obavljaju na lučkom području i koje koriste luku i lučke kapacitete u svom poslovanju. Ovo je povezano s aktualnim kretanjima u transportu i tehnološkim iskorakom luka u smislu jačanja njihove industrijske i logističke funkcije. Isto tako, propisuje se da se u lukama osim lučkih djelatnosti mogu obavljati i druge djelatnosti koje se uobičajeno obavljaju uz lučke usluge što se odnosi primjerice na hidrografsku djelatnost, ispitivanje kvalitete robe, servisiranje plovila i slično. Propisuje se da se lučke djelatnosti mogu obavljati na temelju Odobrenja koje izdaje nadležna lučka uprava, utvrđuje se sadržaj odobrenja i rok na koji se ono daje te uvjeti za izdavanje odobrenja i sadržaj zahtjeva.

- čl. 203. – čl. 222. - Propisana je stvarna i mjesna nadležnost lučkih kapetanija te ostavljena mogućnost osnivanja i ukidanja njihovih ispostava. Preciziraju se inspekcijski poslovi koji se odnose na obavljanje inspekcijskog nadzora koji se provodi na plovilima, vodnom putu, u lukama i pristaništima, nad tehničkim održavanjem vodnog puta i objektima sigurnosti plovidbe, gradnjom na vodnom putu, prijevozom putnika i stvari te zaštitom okoliša od onečišćenja. Postupanje inspektora pri obavljanju nadzora nad sposobnošću plovila za plovidbu u potpunosti je usklađen s Dodatkom VIII. Direktive 2006/87/EC.

## **1.2. Uredba o pristaništima unutarnjih voda, NN br. 134/08.**

Uredbu o pristaništima unutarnjih voda donijela je Vlada Republike Hrvatske temeljem članka 159. stavak 2. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda („Narodne novine“ br. 109/2007 i 132/2007).

Pristaništa imaju specifičnu namjenu u sustavu unutarnje plovidbe jer služe za obavljanje manjeg broja lučkih usluga bilo da se koriste za javne potrebe ili za osobne potrebe korisnika pristaništa. Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda jasno je definirao osnovne vrste pristaništa s obzirom na specifičnu namjenu koju imaju u lučkom sustavu. Ovom Uredbom detaljnije se definiraju postupci za otvaranje pristaništa, nadležnost nad upravljanjem pristaništima te tijela i postupak određivanja lučkog područja pristaništa. Tako je ovom Uredbom određeno da prije samog postupka otvaranja pristanište mora udovoljavati uvjetima u pogledu sigurnosti i opremljenosti prema prethodnim mišljenjima nadležnih tijela ovisno o vrsti pristaništa i sukladno propisima o vodama i drugim uvjetima prema posebnim propisima (prethodna mišljenja i dozvole za izgradnju itd.)

Pristaništa se klasificiraju prema namjeni u 10 kategorija. Ovom Uredbom su određeni uvjeti koje moraju ispunjavati pristaništa sukladno svojoj namjeni. Za većinu pristaništa nadležno i odgovorno tijelo za upravljanje je lučka uprava. Specifične kategorije su vojna pristaništa ili pristaništa tijela državne uprave, turistička pristaništa koja su pod upravom nacionalnog parka ili parka prirode, komunalna pristaništa pod upravom gradova ili općina, te zimovnici kao posebna vrsta pristaništa kojom upravlja Agencija za vodne putove.

### **SADRŽAJ**

- I. Uvodne odredbe
- II. Otvaranje pristaništa
- III. Upravljanje pristaništem
- IV. Uvjeti koje moraju ispunjavati pristaništa
- V. Zatvaranje pristaništa
- VI. Označavanje pristaništa
- VII. Prijelazne i završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

Pristaništa, jednako kao i luke, mogu biti otvorene za javni promet ili za privatne potrebe, ovisno o vrsti i interesu koji se pojavljuje. Time se ne ograničava pravo bilo kojeg poduzetnika da otvori pristanište za vlastite potrebe ako za to postoji gospodarski interes.

Ukoliko se radi o privatnom pristaništu, obveza je korisnika da pristanište dovede u stanje kakvo je bilo prije njegovog korištenja ukoliko ne postoji potrebe za njegovim daljnjim postojanjem što se regulira ugovorom s lučkom upravom.

Prijelazne i završne odredbe ove Uredbe određuju način i rokove kojih se potrebno pridržavati kako bi korisnik pristaništa mogao nesmetano obavljati lučke djelatnosti u pristaništu.

### **1.3. Pravilnik o zvanjima i stručnoj osposobljenosti brodaraca, NN br. 73/09.**

Pravilnikom o zvanjima i stručnoj osposobljenosti brodaraca propisuju se zvanja, stručna osposobljenost, dopunska osposobljenost, ispitni programi, uvjeti i način stjecanja zvanja, postupak izdavanja, priznavanja, obnove i zamjene svjedodžbi brodaraca, te uvjeti koje moraju ispuniti osobe koje obavljaju izobrazbu brodaraca.

#### **SADRŽAJ**

- I. Uvodne odredbe
- II. Zvanja brodaraca
- III. Uvjeti za stjecanje zvanja
- IV. Plovidbena služba
- V. Priznavanje svjedodžbi
- VI. Svjedodžbe o stručnoj osposobljenosti
- VII. Ovlasti za obavljanje poslova
- VIII. Stručni ispiti
- IX. Upisnici uvjerenja o položenom ispitu, uvjerenja o stečenom zvanju i svjedodžbi o stručnoj Osposobljenosti
- X. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Sastavni dio Pravilnika o zvanjima i stručnoj osposobljenosti brodaraca su prilozi:

- Prilog 1. Program izobrazbe i stručnih ispita za stjecanje zvanja članova posade plovila
- Prilog 2. Prikaz i opis propisanih obrazaca o zvanjima i stručnoj osposobljenosti brodaraca

#### **1.4. Pravilnik o riječnim informacijskim servisima u unutarnjoj plovidbi, NN br. 99/08.**

Pravilnikom o riječnim informacijskim servisima propisuje se način organizacije RIS službe, tehničke specifikacije za opremu i usluge, način i nadležnost izdavanja tipskog odobrenja te sve ostalo u svezi upravljanja i administriranja Riječnim informacijskim servisima u unutarnjoj plovidbi.

#### **SADRŽAJ**

- I. Uvodne odredbe
- II. Način organizacije ris službe
- III. Tehničke specifikacije za opremu i usluge
- IV. Tipsko odobrenje
- V. Edukacija i uvježbavanje
- VI. Financiranje
- VII. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Riječni informacijski servisi (River Information Services - RIS) su koncept harmoniziranih informacijskih usluga za potporu upravljanju prometom i transportom roba u unutarnjoj plovidbi, uključujući i veze s drugim vrstama transporta. RIS ima za zadaću unapređenje sigurnosti i efikasnosti na unutarnjim plovnim putovima i na taj način doprinijeti njihovom intenzivnijem korištenju. Osnovne odrednice ovog sustava su:

Kao koncept, RIS je razvijan s ciljem harmonizacije svih vrsta informacijskih servisa za podršku i upravljanje unutarnjom plovidbom na razini čitave Europe. Harmonizacija i standardizacija Riječnih informacijskih servisa na europskoj razini izuzetno je važna zbog toga što se unutarnja plovidba odvija i izvan granica pojedine države te je stoga potrebno osigurati nesmetani promet, a i jednako važno, omogućiti integraciju unutarnje plovidbe u multimodalne transportne lance. Glavni ciljevi RIS-a su prije svega siguran transport na unutarnjim plovnim putovima sa što manje nesreća i posljedica nesreća, a zatim i efikasan transport sa smanjenim vremenom putovanja, transportnim troškovima i potrošnjom goriva.

### **1.5. Pravilnik o tehničkom nadzornom tijelu za certifikaciju plovila u unutarnjoj plovidbi, br. NN 99/08.**

Ovim Pravilnikom propisan je sastav, postupak i kriteriji imenovanja Tehničkoga nadzornog tijela za certifikaciju plovila u unutarnjoj plovidbi te postupak i uvjeti za priznavanje klasifikacijskih društava.

Tehničko nadzorno tijelo nadležno je za izdavanje Brodske svjedodžbe, obavljanje tehničkog pregleda za izdavanje Brodske svjedodžbe te za oslobađanje plovila obveze obavljanja tehničkog pregleda u cijelosti ili po pojedinim dijelovima, kada je sukladnost Tehničkim pravilima plovila ili pojedinih dijelova plovila potvrđena od strane priznatog klasifikacijskog društva. Pored izdavanja Brodske svjedodžbe, Tehničko nadzorno tijelo nadležno je i za izdavanje vlastitih odnosno prihvaćanje drugih dokumenata izdanih od strane priznatih klasifikacijskih društava kojima se potvrđuje sukladnost plovila Tehničkim pravilima.

#### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

Prilog Pravilniku o tehničkom nadzornom tijelu za certifikaciju plovila u unutarnjoj plovidbi čine kriteriji koje mora ispuniti klasifikacijsko društvo koje traži priznavanje.

## **1.6. Pravilnik o tehničkom održavanju vodnih putova, NN br. 62/09.**

Pravilnikom o tehničkom održavanju vodnih putova utvrđuju se postupci izvršavanja poslova tehničkog održavanja vodnih putova, poslovi osposobljavanja postojećih vodnih putova i objekata sigurnosti plovidbe koji su onesposobljeni za plovidbu zbog elementarnih nepogoda i drugih iznimnih događanja, poslovi održavanja akvatorija i objekata sigurnosti plovidbe na lučkom području, posebni uvjeti glede tehničke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti zaposlenika, koje moraju ispunjavati pravne ili fizičke osobe koje mogu obavljati pojedine poslove tehničkog održavanja, te poslovi, uvjeti i oprema za nadziranje, kontrolu i praćenje stanja vodnih putova. Poslovi tehničkog održavanja i osposobljavanja imaju karakter održavanja objekata prometne infrastrukture i od posebnog su značaja za sigurnost plovidbe. Za održavanje plovnosti na međunarodnim i međudržavnim vodnim putovima potrebno je poštivati međunarodne propise i bilateralne ugovore koji su na snazi, a koji se odnose na to područje.

### **SADRŽAJ**

I. Opće odredbe

II. Poslovi tehničkog održavanja

III. Osposobljavanje vodnih putova onesposobljenih zbog elementarnih nepogoda i drugih iznimnih događanja

IV. Izdavanje suglasnosti

V. Uvjeti ustupanja poslova

VI. Nadzor nad stanjem vodnih putova i objektima sigurnosti plovidbe, uvjeti i oprema za nadzor.

### **Napomene i komentari:**



### **1.7. Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti komercijalnog prijevoza unutarnjim vodnim putovima, NN br. 38/08.**

Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti komercijalnog prijevoza unutarnjim vodnim putovima propisuje posebne uvjete koje moraju ispunjavati domaći brodari za obavljanje komercijalnog prijevoza na unutarnjim vodnim putovima, postupak izdavanja odobrenja te rok važenja odobrenja.

#### **SADRŽAJ**

##### **Napomene i komentari:**

Pravilnik se primjenjuje na fizičke osobe i poduzetnike koji komercijalni prijevoz obavljaju stalno ili privremeno, a ne primjenjuje se na fizičke osobe i poduzetnike koji obavljaju prijevoz plovilima čija ukupna nosivost ne prelazi 200 t te na prijevoz skelama.

Sadržaj Pravilnika čine tri priloga u kojima se propisuje program za osposobljavanje i polaganje stručnog ispita o osposobljenosti za zanimanje broдача, obrazac uvjerenja o položenom ispitu, obrazac svjedodžbe o osposobljenosti, obrazac odobrenja za obavljanje komercijalnog prijevoza na unutarnjim vodnim putovima.

## **1.8. Pravilnik o razvrstavanju i otvaranju plovnih putova na unutarnjim vodama - NN 9/06.**

Ovim Pravilnikom se razvrstavaju i otvaraju plovni putovi na unutarnjim vodama Republike Hrvatske prema mjerilima plovnosti određenih međunarodnim ugovorima za međunarodne i međudržavne plovne putove i mjerilima utvrđenim Uredbom za utvrđivanje plovnosti državnih plovni putova.

### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

Klasifikacija plovnosti plovni putova na unutarnjim vodama Republike Hrvatske utvrđena je na temelju stručnih podloga i elaborata o razvrstavanju plovni putova na unutarnjim vodama Republike Hrvatske, a prikazana je u prilogu Pravilnika.

## **2. LEGISLATIVA SIGURNOSTI PROMETA**

### **2.1. Pravilnik o inspekciji sigurnosti unutarnje plovidbe, NN br. 80/00.**

Pravilnikom o inspekciji sigurnosti unutarnje plovidbe utvrđeni su inspekcijski poslovi po granama inspekcije sigurnosti unutarnje plovidbe, vrste inspekcijskog nadzora, uvjeti koje mora ispunjavati inspektor i stručna sprema inspektora, način rada, prava i obveze inspektora, način polaganja stručnog ispita inspektora, te oblik, sadržaj i način izdavanja iskaznice i značke inspektora. Pod inspekcijskim poslovima podrazumijevaju se poslovi obavljanja inspekcijskog nadzora nad provođenjem odredbi Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda koje se odnose na sigurnost plovidbe, Pravila Hrvatskog registra brodova, odredbi međunarodnih ugovora i drugih propisa kojima se uređuje pitanje sigurnosti unutarnje plovidbe.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Vrste inspekcijskog nadzora
- III. Uvjeti koje mora ispunjavati inspektor i stručna sprema inspektora
- IV. Program stručnih ispita za inspektore sigurnosti unutarnje plovidbe
- V. Iskaznica i značka inspektora
- VI. Prava i obveze inspektora
- VII. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

U ovom Pravilniku potrebno je naglasiti obavljanje poslova nautičke, brodstrojarske, hidrograđevinske, radio službe i inspekcije zaštite voda od onečišćenja s plovila što je propisano u čl. 5. – čl. 11.

## **2.2. Pravilnik o ispitivanju nesreća brodova na unutarnjim vodama, NN br. 56/00.**

Pravilnikom o ispitivanju nesreća brodova na unutarnjim vodama propisano je ispitivanje nesreća brodova koje nastaju u plovidbi na unutarnjim vodama. Pod nesrećom broda razumijeva se svaki izvanredni događaj u svezi s brodom i plovidbom, a osobito: nasukanje i potonuće broda, sudar ili udar brodova, prevrtanje broda, prodor vode u brod, požar ili eksplozija broda, lom i deformacija broda, pad predmeta na brodu, udar dijelom opreme, vijkom ili drugim porivnim uređajem, te drugi oblici izvanrednih događaja i šteta u svezi s brodom i plovidbom.

### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

Prilogom je propisan obrazac Zapisnika o ispitivanju nesreće broda.

### **2.3. Pravilnik o prijevozu opasnih tvari unutarnjim vodama, NN br. 106/08.**

Pravilnikom o prijevozu opasnih tvari primjenjuje se na način obavljanja prijevoza opasnih tvari plovilima unutarnje plovidbe, rukovanje opasnim tvarima u lukama i pristaništima, uvjeti i način pod kojima će se obavljati ukrcavanje i iskrcavanje opasnih tvari u lukama.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Rukovanje opasnim tvarima
  - Zajedničke sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima u pakiranom stanju,
  - Posebne sigurnosne mjere za rukovanje opasnim tvarima,
  - Sigurnosne mjere za rukovanje uljima, te način sprečavanja širenja isteklih ulja,
  - Sigurnosne mjere za rukovanje plinovima koji se prevoze posebno građenim plovilima,
  - Sigurnosne mjere za rukovanje opasnim kemikalijama u razlivenom stanju koje se prevoze u posebno građenim plovilima,
  - Skladištenje opasnih tvari u lučka skladišta,
  - Nadzor.
- III. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Ovaj se Pravilnik ne primjenjuje na:

- Opasne tvari koje su izuzete iz javnog prijevoza 1.1.3.1, 1.1.3.2 i 1.1.3.3. ADN-a,
- Opasne tvari ukrcane radi rada strojeva, grijanja, hlađenja, osvjetljavanja i signalizacije
- Prijevoz opasnih tvari koji se obavlja plovilima koja pripadaju oružanim snagama ili se nalaze pod njihovim zapovjedništvom.

## **2.4. Konvencija o režimu plovidbe na Dunavu, NN – MU br. 13/98. i 18/98.**

Potpisivanjem Konvencije o režimu plovidbe Dunavom utemeljena je Dunavska komisija 18. kolovoza 1948. u Beogradu. Konvencija je stupila na snagu 11. svibnja 1949.

Zadaće Komisije su nadgledanje primjene odredbi Konvencije, izrada generalnog plana za veće radove koji su u interesu plovidbe, konzultacije sa zemljama članicama kao i preporuke prema njima u odnosu na izvršavanje navedenih radova, izrada jedinstvenog sustava prometnih regulacija na Dunavu, harmonizacija carinskih, sanitarnih i drugih odredbi, harmonizacija regulacije unutarnje plovidbe s EU i Središnjom komisijom za plovidbu rijekom Rajnom, koordiniranje aktivnosti hidrometeoroloških službi na Dunavu, prikupljanje i objavljivanje statističkih podataka o različitim aspektima plovidbe Dunavom, publikacija nautičkih karata, priručnika, stručne literature i dr.

Članice (11): Njemačka, Austrija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Moldova, Rumunjska, Rusija, Srbija, Slovačka, Ukrajina.

Status promatrača: Češka, Francuska, Nizozemska, Turska.

Sjedište: Budimpešta.

Radni jezici: ruski, francuski i njemački jezik.

Na čelu Komisije su predsjednik, potpredsjednik i tajnik (mandat u trajanju 3 godine), a sastavljena je od stalnih predstavnika zemalja članica, u rangu veleposlanika, koji se sastaju dva puta godišnje na plenarnim sjednicama ili po potrebi. Rad Komisije odvija se i u njezinim radnim tijelima (Odbor za pravna i financijska pitanja, Odbor za tehnička pitanja, kao i različite ekspertne skupine, koje se sastaju po potrebi).

Suradnja: Dunavska komisija u velikoj mjeri surađuje s različitim međunarodnim organizacijama, kao što su EU, UNECE, Svjetska meteorološka organizacija, Međunarodna telekomunikacijska mreža, Stalna međunarodna asocijacija navigacijskih kongresa, Središnja komisija za plovidbu rijekom Rajnom, Međunarodna pomorska organizacija i druge.

### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Organizacijske odredbe
- III. Režim plovidbe
- IV. Način pokrivanja rashoda za osiguranje plovidbe
- V. Zaključne odredbe

Prilog I. – O prijemu Austrije u Dunavsku komisiju

prilog II. – O sektoru Gabičkovo - Gonju

Dopunski protokol Konvenciji o režimu plovidbe na dunavu potpisan u Beogradu 18. kolovoza 1948. godine.

**Napomene i komentari:**

Članice su potpisnice i Dodatnog protokola Konvenciji iz 1998. g.

## **2.5. Pravilnik o plovidbi unutarnjim vodama, NN br. 138/08.**

Pravilnikom o plovidbi unutarnjim vodama uređena su pravila plovidbe na unutarnjim vodama Republike Hrvatske, uvjeti sigurnosti i red u brodskim prevodnicama, zimovnicima i zimskim skloništima te pravila o načinu postavljanja i obilježavanja pontonskih mostova.

### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe, zapovjednik i posada
- II. Posebni prijevozi, sportske aktivnosti i druga javna događanja, građenja
- III. Oznake i ljestvice gaza na plovilu - baždarenje
- IV. Optički znaci na plovilima
- V. Zvučni signali, navigacijska i komunikacijska oprema na plovilima
- VI. Obilježavanje vodnog puta
- VII. Pravila plovidbe
- VIII. Pravila stajanja
- IX. Pokusna plovidba
- X. Prijevoz opasnih tvari
- XI. Zaštita voda i uklanjanje otpada s plovila
- XII. Red na ostalim dijelovima unutarnjih voda, zimovnici i zimska skloništa
- XIII. Prijelazne i završne odredbe
- Prilog 1. Znakovi za reguliranje plovidbe
- Prilog 2. Označavanje vodnih putova
- Prilog 3. Zvučni signali
- Prilog 4. Dodatni znakovi na plovilima

### **Napomene i komentari:**



## **2.6. Uredba o tehničko-tehnološkim uvjetima za luke i uvjetima sigurnosti plovidbe u lukama i pristaništima unutarnjih voda, NN br. 32/09.**

Uredbom o tehničko-tehnološkim uvjetima za luke i uvjetima sigurnosti plovidbe u lukama i pristaništima unutarnjih voda propisani su uvjeti kojima moraju udovoljavati luke unutarnjih voda prije njihovog otvaranja za promet, postupak otvaranja luka, mjerila za razvrstavanje luka i pristaništa, te uvjeti sigurnosti plovidbe na području luke i pristaništa.

Luke i pristaništa razvrstavaju se prema značaju lučkom sustavu na:

- luke i pristaništa od državnog značaja;
- luke i pristaništa od županijskog značaja;
- privatne luke i pristaništa.

Luke i pristaništa mogu se razvrstati u luku ili pristanište od državnog ili županijskog značaja ukoliko je lučka infrastruktura na području luke ili pristaništa u vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne samouprave, odnosno ukoliko Republika Hrvatska ili jedinica lokalne samouprave imaju nad lučkom infrastrukturom pravo građenja. U lukama i pristaništima od državnog ili županijskog značaja mora se osigurati održivost poslovanja i financijska stabilnost uvažavajući ekonomske kriterije vrednovanja tržišta lučkih usluga.

Ukoliko ti uvjeti nisu zadovoljeni luka ili pristanište se može razvrstati u privatnu luku ili privatno pristanište.

Kod gradnje nove luke ili proširenja i nadogradnje pristana postojeće luke, potrebno je izraditi prometno-tehnološki elaborat koji mora obuhvaćati: navigacijska i hidrografska obilježja lučkog akvatorija, tehničko-tehnološka obilježja pristana i plovila koja će ga koristiti, postupke manevriranja i uplovljavanja, sigurnosne mjere koje se moraju poduzeti na mjestu priveza te postupke u slučaju izvanrednih događaja. Prometno-tehnološki elaborat mora se izraditi prije dobivanja dozvole za gradnju ili, ako dozvola nije potrebna, prije korištenja luke i mora biti prihvaćen i odobren od nadležne lučke kapetanije.

### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Tehničko-tehnološki uvjeti kojima moraju udovoljavati luke
- III. Otvaranje luka
- IV. Razvrstaj luka i pristaništa
- V. Uvjeti sigurnosti plovidbe u lukama i pristaništima
- VI. Prijelazne i završne odredbe

### **Napomene i komentari:**

## **2.7. Uredba o određivanju mjerila plovnih putova za utvrđivanje plovnosti na državnim vodnim putovima, NN br. 28/09.**

Ovom Uredbom određuju se mjerila plovnih putova za utvrđivanje plovnosti na državnim vodnim putovima. Državni vodni putovi, na osnovi mjerila razvrstavaju se na I., II. i III. klasu plovnosti, a čine ih prirodni riječni putovi, regulirane i kanalizirane rijeke i kanali.

### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

Mjerila za utvrđivanje plovnosti su:

1. Dimenzije plovila i sastava plovila koji mogu nesmetano ploviti
2. Osnovni parametri klase plovnog puta na vodnom putu
3. Gabariti plovidbenog otvora ispod mostova
4. Visina zračnih kabela iznad VpV
5. Dubina polaganja podvodnih instalacija
6. Tehničke karakteristike brodskih prevodnica

### **3. SPECIFIČNA LEGISLATIVA STRUKOVNOG RAZREDA**

#### **3.1. Pravilnik o čamcima, NN br. 38/06. i 91/06.**

Pravilnikom o čamcima uređeni su uvjeti za plovidbu, područja plovidbe, uvjeti i nadzor nad gradnjom čamaca, upis i brisanje čamaca iz očevidnika čamaca, određivanje oznake i imena čamaca, utvrđivanje sposobnosti za plovidbu čamaca, te isprave čamaca, posada čamaca, način i uvjeti za stjecanje uvjerenja i svjedodžbi o osposobljenosti voditelja čamaca, te nadzor nad provođenjem odredaba ovoga Pravilnika. Njegove odredbe primjenjuju se na čamce unutarnje plovidbe i plutajuća tijela.

Čamcu je primarno dopuštena plovidba u granicama unutarnjih voda Republike Hrvatske, ali se može na zahtjev vlasnika odrediti područje plovidbe i u granicama teritorijalnog mora i unutarnjih morskih voda ako ispunjava propisane uvjete.

#### **SADRŽAJ**

- I. Uvodne odredbe
- II. Gradnja čamca
- III. Plovidba čamca
- IV. Posada čamca
- V. Upis čamca i plutajućih tijela
- VI. Određivanje oznake i imena čamca
- VII. Način stjecanja uvjerenja o osposobljavanju za voditelja čamca
- VIII. Nadzor
- IX. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na čamce koji pripadaju brodovima ili drugim plovilima, na veslačke, jedriličarske ili motorne natjecateljske čamce, kajake, sandoline ili slična plovila i čamce kraće od 3 metra bez mehaničkog porivnog uređaja, te daske za jedrenje ukoliko nisu izričito regulirane ovim Pravilnikom.

### **3.2. Pravilnik o ispravama i knjigama plovila unutarnje plovidbe, NN br. 150/08.**

Pravilnik o ispravama i knjigama plovila unutarnje plovidbe propisuje vrste, sadržaj, obrasce, način vođenja, rokove valjanosti, postupke izdavanja, zamjene i poništavanja te rokove čuvanja isprava i knjiga plovila unutarnje plovidbe. Svaka isprava plovila je javna isprava koja mora sadržavati naziv isprave, broj, datum i mjesto izdavanja, činjenice koje se potvrđuju ispravom, naziv i pečat tijela koje je ispravu izdalo i potpis ovlaštene osobe. Knjige plovila su evidencije u koje se kronološkim redom unose propisani podaci. Svaka knjiga plovila sadrži naziv knjige, broj, datum i mjesto izdavanja, naziv i pečat tijela koje je izdalo knjigu i potpis ovlaštene osobe, osnovne podatke o plovilu, podatke o zaključenju i zamjeni prethodno izdane knjige i broj stranica. Stranice knjige plovila moraju biti označene rednim brojevima. Službene evidencije o izdanim ispravama i knjigama plovila vode Lučke kapetanije unutarnjih voda.

Isprave plovila unutarnje plovidbe su Upisni list i Privremeni upisni list, a knjige plovila propisane ovim Pravilnikom su: Popis posade, Brodski dnevnik i Radio dnevnik.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Isprave plovila
- III. Knjige plovila
- IV. Prijelazne i završne odredbe

#### **Napomene i komentari:**

Odredbe Pravilnika o ispravama i knjigama plovila unutarnje plovidbe ne odnose se na čamce.

### **3.3. AGN – Europski ugovor o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značaja NN M.U. 16/98**

Naglašavajući važnost unutarnje plovidbe, koja u usporedbi s ostalim vidovima unutarnjeg prometa ima gospodarstvene i ekološke prednosti i nudi dodatne infrastrukturne i brodske kapacitete, te je stoga u mogućnosti smanjiti socijalne troškove i negativne utjecaje na okoliš unutarnjeg prometa kao cjeline, Europski ugovor o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značaja (AGN), sačinjen je u Ženevi, 19. siječnja 1996., u izvorniku na engleskom, francuskom i ruskom jeziku, i potpisan od strane Republike Hrvatske u Helsinkiju, 24. lipnja 1997. Odredbe ovog ugovora usvojene su kao koordinirani plan razvoja i izgradnje mreže unutarnjih plovnih putova (E mreža plovnih putova) koju je namjera provesti u okviru relevantnih programa zemalja potpisnica. "E" mreža plovnih putova sastoji se od plovnih putova i luka od međunarodnog značaja.

#### **SADRŽAJ**

I. Tekst ugovora

Aneks I - Unutarnji plovni putovi od međunarodnog značaja

Aneks II - Luke od međunarodnog značaja u unutarnjoj plovidbi

Aneks III - Tehničke i operativne osobine unutarnjih plovnih putova od međunarodnog značaja

#### **Napomene i komentari:**

### **3.4. Strategija razvitka riječnog prometa u RH (2008 – 2018) NN 65/08**

Razdoblje u kojem je kreirana Strategija razvitka riječnog prometa u Hrvatskoj obilježilo je proces političke i gospodarske integracije zemalja jugoistočne Europe u Europsku Uniju. Taj proces stvara pretpostavke za povećanje ekonomske razmjene roba na jedinstvenom europskom tržištu. To znači i potencijalno povećanje transportne potražnje i premještanje robnih tokova ka jugoistoku Europe. Europska prometna politika temelji se na nekoliko osnovnih načela kojih se trebaju pridržavati sve zemlje članice i koja trebaju predstavljati vanjske determinante strateškog planiranja razvitka pojedinih prometnih grana, pa tako i riječnog prometa.

Ta načela su:

- uspostavljanje ravnoteže u razvitku različitih načina prometa
- ravnomjerno iskorištenje svih prometnih resursa
- sloboda tržišta
- ujednačavanje propisa i standarda
- koordinirani i održivi razvitak

Strategija razvitka riječnog prometa prilog je implementaciji Europskog akcijskog plana za riječni promet – NAIADES. Usmjerena je na šest glavnih područja djelovanja: sigurnost plovidbe i zaštita okoliša, tržište, infrastruktura, brodarstvo i edukacija, promidžba te administrativna sposobnost.

Provedba Strategije zahtijeva jačanje administrativnih kapaciteta u državnim tijelima i ustanovama, naročito u dijelu organizacije službe sigurnosti plovidbe. Međutim, stvaranje stručnih kadrova, posebno brodaraca, dugotrajan je i kontinuirani proces za kojeg je potrebno stvoriti održivi sustav školovanja i specijalističke naobrazbe. U tom procesu treba krenuti od srodnih programa kakvi su oni za pomorska zanimanja, stvaranjem posebnih modula za riječnu navigaciju u okviru pomorskih škola i učilišta.

#### **SADRŽAJ**

- I. Uvod
- II. Polazište za strategiju, identifikacija problema
- III. Sigurnost plovidbe i zaštita okoliša
- IV. Tržište
- V. Infrastruktura (Vodni putovi, Luke)
- VI. Brodarstvo, zapošljavanje i edukacija
- VII. Promidžba
- VIII. Administrativna sposobnost
- IX. Zaključak

#### **Napomene i komentari:**

### **3.5. Uredba o upravljanju i vođenju poslova lučkih uprava unutarnjih voda, NN br. 100/08.**

Uredbom o upravljanju i vođenju poslova lučkih uprava unutarnjih voda uređen se sastav i ovlasti članova Upravnog vijeća, uvjeti za imenovanje, razrješenje i ovlasti ravnatelja te ostala pitanja u svezi s radom lučkih uprava unutarnjih voda. Lučke uprave su javne ustanove, osnovane Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda, te obavljaju poslove i djelatnosti utvrđene tim Zakonom.

Temeljni opći pravni akt Lučke uprave je Statut. Statutom se uređuje unutarnje ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja tijela Lučke uprave, sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost stručnih i savjetodavnih tijela, način ostvarivanja odnosa s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u pitanjima upravljanja lučkim područjem, javnost rada i druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja Lučke uprave. Statut donosi Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnju plovidbu.

Osim Statuta, Lučke uprave imaju i druge opće akte propisane Statutom.

Tijela upravljanja u Lučkoj upravi su Upravno vijeće i ravnatelj.

#### **SADRŽAJ**

#### **Napomene i komentari:**

### **3.6. Uredba o upravljanju i vođenju poslova Agencije za vodne putove, NN br. 58/08.**

Uredbom o upravljanju i vođenju poslova Agencije za vodne putove uređen je sastav i ovlasti članova Upravnog vijeća, uvjeti za imenovanje, razrješenje i ovlasti ravnatelja, te ostala pitanja u svezi s radom Agencije za vodne putove. Agencija je javna ustanova osnovana Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda, te obavlja djelatnosti utvrđene tim Zakonom. Temeljni opći pravni akt Agencije je Statut. Statutom se pobliže uređuje unutarnje ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja tijela Agencije, javnost rada i druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja Agencije a donosi ga Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja Agencije uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Osim Statuta, Agencija ima i ostale opće akte propisane Statutom.

Tijela upravljanja Agencijom su Upravno vijeće i ravnatelj.

Agencija ima sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice:

- I. Ured ravnatelja Agencije,
- II. Zajedničke službe:
  - pravni i opći poslovi
  - financijski poslovi
- II. Sektor razvoja i pripreme
- III. Sektor operative (A – za Savu i Kupu) i (B – za Dravu i Dunav).

### **SADRŽAJ**

### **Napomene i komentari:**



### **3.7. Okvirni sporazum o slivu rijeke Save, NN-MU br. 14/03.**

Prepoznajući važnost prekogranične suradnje usmjerenu na održivi razvoj sliva rijeke Save, u želji za uspostavljanjem plovidbe, održavanja i označavanja plovnih dijelova rijeke Save i njenih pritoka, radi regulacije međunarodnog režima plovidbe, kako je određeno Konvencijom o režimu plovidbe Dunavom (Beograd, 1948.), Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija potpisale su Okvirni sporazum o slivu rijeke Save sa ciljem uspostavljanja međunarodnog režima plovidbe rijekom Savom i njenim plovnim pritocima, uspostavljanja održivog upravljanja vodama i poduzimanja mjera za sprječavanje ili ograničavanje opasnosti, te za smanjenje i uklanjanje štetnih posljedica nastalih uslijed poplava, leda, suša i nezgoda koje uključuju tvari opasne za vode. Suradnja se prema Sporazumu temelji na Direktivi 2000/60/EC Parlamenta i Vijeća EU od 23. listopada 2000., kojom se uspostavlja okvir za aktivnosti Zajednice na području politike voda.

U svrhu provedbe ovoga Sporazuma osnovana je Međunarodna komisija za sliv rijeke Save koja ima međunarodnu pravnu sposobnost potrebnu za obavljanje svojih funkcija u smislu donošenja odluka koje su u cilju osiguranja sigurnosti plovidbe.

- odluke o uvjetima financiranja izgradnje plovnih putova i njihovom održavanju,
- odluke o svom radu, proračunu i postupcima,
- preporuke o svim drugim pitanjima u svezi s provedbom ovoga Sporazuma.

#### **SADRŽAJ**

- I. Opće odredbe
- II. Opća načela suradnje
- III. Područja suradnje
- IV. Mehanizmi suradnje
- V. Rješavanje sporova
- VI. Završne odredbe

ANEKS I. Statut međunarodne komisije za sliv rijeke save

ANEKS II. Arbitraža

#### **Napomene i komentari:**